

Valsts probācijas
dienests

PUBLISKAIS
PĀRSKATS
2017

Priekšvārds	3
Pamatinformācija	4
Dienesta struktūra	5
Dienesta uzdevumi 2017.gadā	6
Finanšu resursi	7
Dienesta darbības rezultāti	10
Izvērtēšanas ziņojumu sastādīšana	13
Uzraudzība	16
Izlīgumu organizēšana un vadīšana	21
Dienesta konsultatīvās padomes	24
Dienesta veiktie un pasūtītie pētījumi	24
Dienesta īstenotie projekti	25
Dienesta vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai	26
Dienesta personāls	26
Dienesta komunikācija ar sabiedrību	30
2018.gadā plānotie pasākumi	33

Priekšvārds

Valsts probācijas dienesta (turpmāk – Dienests) speciālisti ik dienu strādā, lai kriminālsoda mērķi tiktu sasniegti un sabiedrība justos drošāk – lai cilvēki, kas reiz pārkāpuši likumu, nedarītu to vēlreiz un noziegumos cietušo būtu mazāk. 2017.gadā apritēja 14 gadi kopš dienesta dibināšanas. 2017.gadā Dienests strādāja ar 18 195 probācijas klientiem, kas bija par 204 vairāk, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2017.gadā lielākais probācijas klientu skaits bija piespiedu darba un uzraudzības funkcijās: piespiedu darbs – 8958 probācijas klienti, uzraudzība – 6779 probācijas klienti.

2017.gadā noslēdzās Tieslietu ministrijas un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta programmas "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma" Dienesta projekta Nr.LV08/1 "Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai)" īstenošana. No daudziem būtiskiem rezultātiem, kas projekta ietvaros tika sasniegti, vēlos izcelt divus: notiesāto elektroniskā uzraudzība un līdzgaitniecība jauniešiem.

2017.gadā noslēdzās elektroniskās uzraudzības sistēmas ieviešanas pilotprojekta posms, kas tika īstenots ar Norvēģijas finansiālu atbalstu, un pārskata gadā tā kļuva par pastāvīgu valsts iniciatīvu. Var droši teikt, ka notiesāto elektroniskā uzraudzība sevi ir attaisnojusi, un kopš 2015.gada, kad Dienests uzsāka to ieviest, tā īstenoja 172 notiesātājiem. Nepastāvot šādai iespējai un turpinot brīvības atņemšanas soda izpildi šīm personām, tas nodokļu maksātājiem izmaksātu vairāk kā pusmiljonu eiro.

Stiprinot resursu pieejamības pieeju un sabiedrības iesaisti drošākas sabiedrības veidošanā, Dienests turpināja attīstīt brīvprātīgo līdzgaitnieku iniciatīvu darbā ar likumu pārkāpušajiem jauniešiem. Tās ietvaros Dienests aktīvi sadarbojās ar brīvprātīgajiem, kas ir gatavi veltīt savu laiku, lai dalītos ar jauniešiem – probācijas klientiem – lietderīgā brīvā laika pavadīšanas un dažādu dzīves grūtību pārvarēšanas pieredzē. Arī šī iniciatīva tika aizsākta projekta ietvaros ar Norvēģijas finansiālu atbalstu un pārskata gadā Dienests to pārņēma un iekļāva savā ikdienas darbā.

Pārskata gadā Dienests ieguldīja nozīmīgu darbu, lai visas valsts mērogā ieviestu izlīguma sanāksmes (conferencing) pieeju darbā ar jauniešiem, kas ir cietuši vai izdarījuši noziegumu, t.sk. sniegts ievērojams informatīvs un konsultatīvs atbalsts izglītības iestādēm. Izvērtēta un turpināta nostiprināšana praksē iepriekšējos gados uzsāktajai starpinstitucionālajai sadarbībai darbā ar dzimumnoziegumus izdarījušajām personām, kā arī citus vardarbīgus noziegumus izdarījušiem.

Atskatoties uz paveikto, esmu gandarīts un lepns par dienesta komandas, sadarbības partneru un Latvijas sabiedrības gatavību, spēju un varēšanu stāties pretī jauniem izaicinājumiem. Kopā mācoties un darot, mēs veidojam drošāku šodien un liekam stiprus pamatus savai un visas Latvijas nākotnei.

Valsts probācijas dienesta vadītājs
Mihails Papsujevičs

Pamatinformācija

Dienesta juridiskais statuss un darbības mērķis

Dienests ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku tam noteikto funkciju ietvaros.

Dienesta juridiskais statuss, funkcijas, uzdevumi, kompetence un tiesības ir noteiktas Valsts probācijas dienesta likumā un Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumos Nr.1010 „Valsts probācijas dienesta nolikums”.

Dienesta darbības mērķis ir veicināt sabiedrības drošību, nodrošinot kvalitatīvu Dienesta funkciju īstenošanu.

Dienesta funkcijas

Saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likuma 6.pantu Dienests īsteno šādas funkcijas:

1. sniedz izvērtēšanas ziņojumu par probācijas klientu;
2. nodrošina probācijas programmu izstrādi un licencētu programmu īstenošanu;
3. organizē kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi;
4. organizē audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi;
5. pārbaudes laikā uzrauga personas, pret kurām izbeigts kriminālprocess, tās nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības;
6. pārbaudes laikā uzrauga personas, kuras ir nosacīti notiesātas vai nosacīti pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm;
7. organizē un vada izlīgumu kriminālprocesā;
8. nodrošina papildsoda – probācijas uzraudzības – izpildi.

Lai sekmētu darbības mērķa sasniegšanu, Dienests:

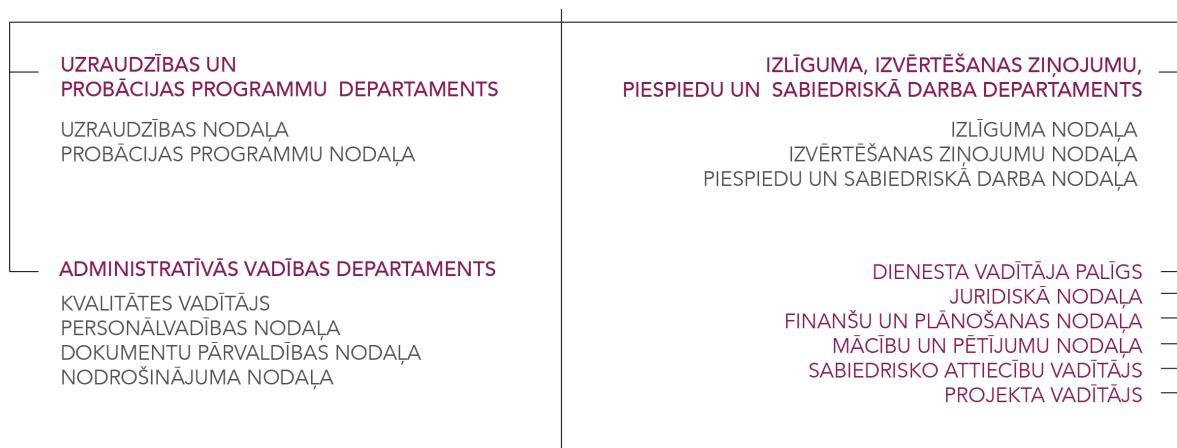
- veicina zinātnisko pētniecību probācijas jomā un nodrošina pētījumu rezultātu efektīvu izmantošanu;
- atbilstoši kompetencei, izstrādā un izplata informatīvos un metodiskos materiālus;
- sniedz mācību metodisko palīdzību un informāciju tiesībsardzības iestāžu amatpersonām;
- piedalās probācijas speciālistu tālākizglītības mācību programmu izstrādē un īstenošanā;
- atbilstoši kompetencei, sniedz priekšlikumus normatīvo aktu izstrādē;
- sagatavo valsts investīciju un starptautisku programmu projektu pieteikumus, kā arī sekmē investīciju programmu īstenošanu;
- piedalās vienotas valsts politikas īstenošanā sociālās atstumtības mazināšanas jomā.

Dienesta struktūra

Dienesta struktūru, darba organizāciju, ierēdņu un darbinieku kompetenci nosaka Dienesta reglaments.

Dienesta sastāvā ietilpst Dienesta centrālais aparāts, 28 teritoriālās struktūrvienības un 9 filiāles. Dienesta teritoriālo struktūrvienību un to filiāļu izvietojums nodrošina funkciju īstenošanu pēc iespējas tuvāk probācijas klienta dzīvesvietai. Dienesta darbu vada iestādes vadītājs.

VALSTS PROBĀCIJAS DIENESTA VADĪTĀJS

28 TERITORIĀLĀS STRUKTŪRVIENĪBAS

9 TERITORIĀLO STRUKTŪRVIENĪBU FILIĀLES

2 TERITORIĀLO STRUKTŪRVIENĪBU DAĻAS

2015.gada, 31.janvārī stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 18.maija noteikumos Nr. 461 "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību", papildinot Profesiju klasifikatoru ar jaunu amatu – probācijas speciālists (profesijas kods 2422 60). 2016.gadā Dienests uzsāka pirmo posmu strukturālo izmaiņu veikšanā, kura ietvaros Dienesta teritoriālo struktūrvienību (to filiāļu un daļu) vecāko referentu amatus pārveidoja par probācijas speciālistu un vecāko probācijas speciālistu amatiem, veicot Dienesta teritoriālo struktūrvienību (to filiāļu un daļu) vecāko referentu kvalifikācijas izvērtēšanu un salīdzināšanu, ar mērķi kvalificētākos un vairākas Dienesta funkcijas īstenojošos Dienesta teritoriālo struktūrvienību (to filiāļu un daļu) vecākos referentus, pārcelt Dienesta vecāko probācijas speciālistu amatos. 2017.gadā uzsāktais darbs tika turpināts, izveidojot jaunu Dienesta vecāko probācijas speciālistu amata grupu, tādējādi izdalot vecākos probācijas speciālistus, kuri strādā ar personām, kuras ir izdarījušas noziedzīgu nodarījumu pret personas tikumību un dzimumneaizskaramību.

Dienesta uzdevumi 2017.gadā

- Turpināt pilnveidot Dienesta funkciju tiesisko regulējumu un nodrošināt funkciju izpildes kvalitāti atbilstoši tiesību aktu prasībām un kvalitātes vadības sistēmā noteiktajiem mērķiem un rādītājiem.
- Paaugstināt Dienesta administratīvo kapacitāti, t.sk. nodrošinot slodzes izlīdzināšanu, speciālistu pieejamības un aizvietošanas jautājuma risināšanu, īstenojot strukturālas izmaiņas.
- Ieviest praksē pilnveidojumus recidīva riska un kriminogēno vajadzību novērtēšanas instrumentos un nostiprināt pilnveidojumu piemērošanu probācijas klientu uzraudzībā un izvērtēšanas ziņojumu sagatavošanā.
- Veicināt sabiedrības un profesionāļu starpdisciplinārās platformas attīstīšanu jauniešu likumpārkāpumu gadījumu risināšanai un prevencijai - visas valsts mērogā ieviest izlīguma sanāksmes (conferencing) pieeju darbā ar jauniešiem izlīguma funkcijas ietvaros, kā arī sniegt informātīvu un konsultatīvu atbalstu izglītības iestādēm.
- Attīstīt līdzgaitniecību (brīvprātīgo sabiedrības locekļu iesaisti) darbā ar probācijas klientiem uzraudzības un piespiedu darba funkcijās, t.sk. veicinot probācijas klientu iekļaušanos darba tirgū.
- Izvērtēt un turpināt nostiprināt praksē starpinstitutionālās sadarbības modeli darbā ar probācijas klientiem, kuri ir izdarījuši noziedzīgu nodarījumu pret personas dzimumneaizskaramību un tikumību, kā arī vardarbīgus noziedzīgus nodarījumus.

Finanšu resursi

Pārskata gadā Dienesta īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas)

- 04.03.00 "Probācijas īstenošana";
- 70.06.00 „Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2007-2013)” – projekts “Eiropas probācijas darbinieku ilgtspējīgas profesionālās darbības nodrošināšanas iespējas, projekta Nr. JUST/2010/JPEN/AG/1574;
- 70.10.00 „Citu ES instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)” – projekts “Taisnīguma atjaunošana prakses darbā ar cietušajiem bērniem ieviešana, projekta Nr. JUST/2015/SPOB/AG/VICT/9344;
- 71.06.00 “Eiropas ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas vadības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti” - projekts „Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai)”, projekta Nr. LV08/1.

Pamatbudžeta apakšprogrammas “Probācijas īstenošana” finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 418 429	7 267 464	7 267 464
1.1.	Dotācija	6 418 429	7 267 464	7 267 464
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	6 418 429	7 267 464	7 219 944
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	6 376 318	7 200 724	7 153 205
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	3 030	3 750	3 750
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	800	800
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	6 373 288	7 196 174	7 148 655
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	42 111	66 740	66 738

Pārskata gadā pamatbudžeta apakšprogrammas 04.03.00 "Probācijas īstenošana" līdzekļi tika izlietoti Dienesta darbības nodrošināšanai, iemaksām starptautiskajā nevalstiskajā organizācijā "Eiropas probācijas konference" (C.E.P.) un organizācijā Eiropas forums taisnīguma atjaunošanai (European Forum for Restorative Justice – EFRJ).

Pārskata gadam tika apstiprināta jaunās politikas iniciatīva "Nosacīti pirms termiņa atbrīvotu notiesāto personu elektroniskās uzraudzības nodrošināšana (6 jaunas amata vietas), atlīdzības palielināšana probācijas darbiniekiem" un tai tika piešķirts finansējums 800 000 EUR apmērā.

Pamatbudžeta apakšprogrammas „Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2007-2013)” finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	28 999	28 999
1.1.	Dotācija	-	24 915	24 915
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-	4 084	4 084
2.	Izdevumi (kopā)	-	28 999	28 999
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	-	28 999	28 999
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	-	28 999	28 999
2.1.2.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	-	-	-

Pārskata gadā pamatbudžeta apakšprogrammas 07.06.00 „Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2007-2013)” ietvaros tika veikta projekta "Eiropas probācijas darbinieku ilgtspējīgas profesionālās darbības nodrošināšanas iespējas" neattiecināmo izmaksu atmaksa Eiropas Komisijai.

Pamatbudžeta apakšprogrammas 70.10.00 „Citu ES instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)” finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	16 266	6 624
1.1.	Dotācija	-	3 618	1 009
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-	12 648	5 615
2.	Izdevumi (kopā)	-	16 266	5 045
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	-	16 266	5 045
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.2.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	-	16 266	5 045
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

Pārskata gadā pamatbudžeta apakšprogrammas 70.10.00 „Citu ES instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)” līdzekļi tika izlietoti projekta “Taisnīguma atjaunošana prakses darbā ar cietušajiem bērniem ieviešana, projekta Nr. JUST/2015/SPOB/AG/VICT/9344 īstenošanai.

Pamatbudžeta apakšprogrammas 71.06.00 “Eiropas ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas vadības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti” finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	951 418	345 107	345 106
1.1.	Dotācija	951 418	345 107	345 106
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	951 418	345 107	345 106
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	878 228	173 960	173 959
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	14 449	0	0
2.1.2.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	863 779	173 960	173 959
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	73 190	171 147	171 147

Pārskata gadā pamatbudžeta apakšprogrammas 71.06.00 "Eiropas ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas vadības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti" līdzekļi tika izlietoti projekta „Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai)", projekta Nr. LV08/1 īstenošanai.

Dienesta darbības rezultāti

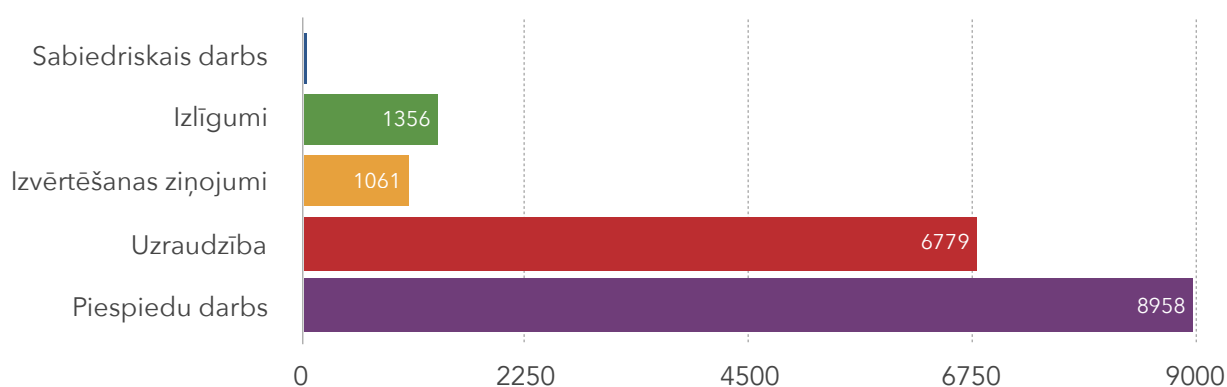
Pārskata gadā Dienests strādāja ar 18 195 probācijas klientiem (probācijas klienti, ar kuriem Dienests turpināja darbu no iepriekšējiem gadiem un probācijas klienti, ar kuriem Dienests uzsāka darbu pārskata gadā).

Pārskata gadā Dienests uzsāka darbu ar 11 798 probācijas klientiem, no kuriem 31% bija jaunieši (8 % 11 – 17 gadu vecumā un 23 % 18 - 25 gadu vecumā). 21% gadījumu probācijas klienti ir izdarījuši zādzību, krāpšanu, piesavināšanos nelielā apmērā, 11% gadījumu izdarījuši zādzību, 11% gadījumu izdarījuši ceļu satiksmes noteikumu un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpumus

Krimināllikuma pants	%	
180.pants	Zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā	21%
175.pants	Zādzība	11%
260.pants	Ceļu satiksmes noteikumu un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana	11%
185.pants	Mantas tiša iznīcināšana un bojāšana	6%
253 .pants	Narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana	6%
253.1. pants	Narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana realizācijas nolūkā un neatļauta realizēšana	4%
Citi		41%

Probācijas klientu, ar kuriem Dienests uzsāka darbu 2017.gadā, skaits sadalījumā pēc izdarītā noziedzīgā nodarījuma

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2017.gadā lielākais probācijas klientu skaits ir piespiedu darba un uzraudzības funkcijās.

Probācijas klientu skaits, ar kuriem Dienests strādāja 2017.gadā (sadalījumā funkcijās)

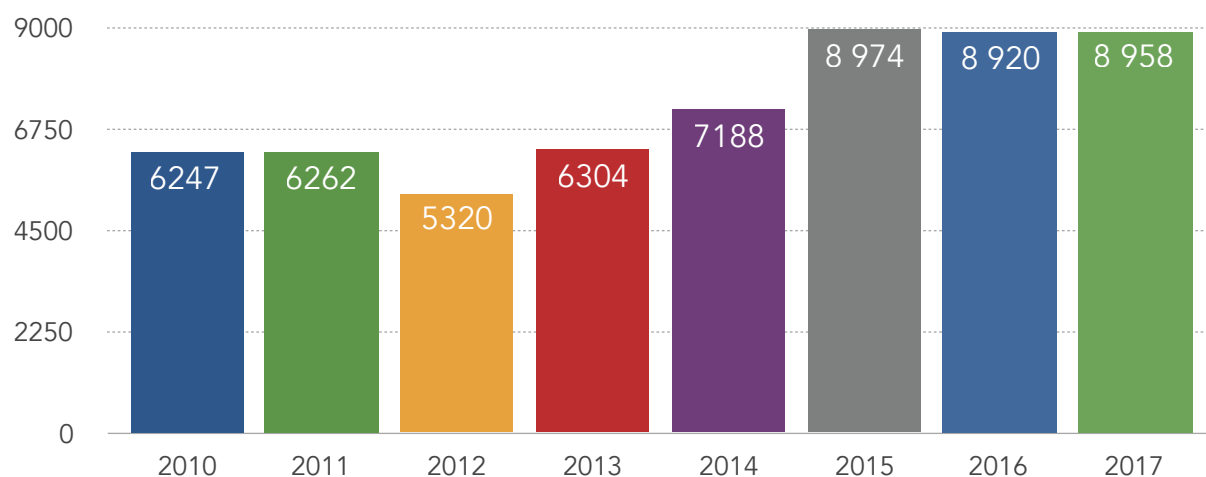
Gan kopējo probācijas klientu skaitu, gan probācijas klientu skaitu katrā Dienesta funkcijā ik gadu ietekmē vairāki savstarpēji saistīti faktori: demogrāfiskā situācija, sociāli ekonomiskie faktori, izmaiņas kriminālsodu politikā, Dienesta darba efektivitāte u.c.

Viena probācijas klienta izmaksas dienā 2017.gadā bija 1.59 eiro.

KRIMINĀLSODA – PIESPIEDU DARBS UN AUDZINOŠA RAKSTURA PIESPIEDU LĪDZEKĻA BĒRNIEM – SABIEDRISKAIS DARBS – IZPILDES ORGANIZĒŠANA

Dienests kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi organizē no 2005.gada. Piespiedu darbs ir viens no sabiedrībā izciešamajiem kriminālsodiem, kuru persona izcieš no mācībām vai pamatdarba brīvajā laikā savas dzīvesvietas apvidū, bez atlīdzības veicot sabiedriski derīgu darbu.

2017.gadā piespiedu darba izpilde tika organizēta 8958 probācijas klientiem. Probācijas klientu skaits piespiedu darba jomā, salīdzinot ar 2016.gadu palielinājies par 0,4%.

Probācijas klientu skaita dinamika piespiedu darba jomā

2017.gadā Dienests izpildei saņēma 6298 tiesas nolēmumus un prokurora priekšrakstus par sodu, ar kuriem probācijas klientam piemērots piespiedu darbs.

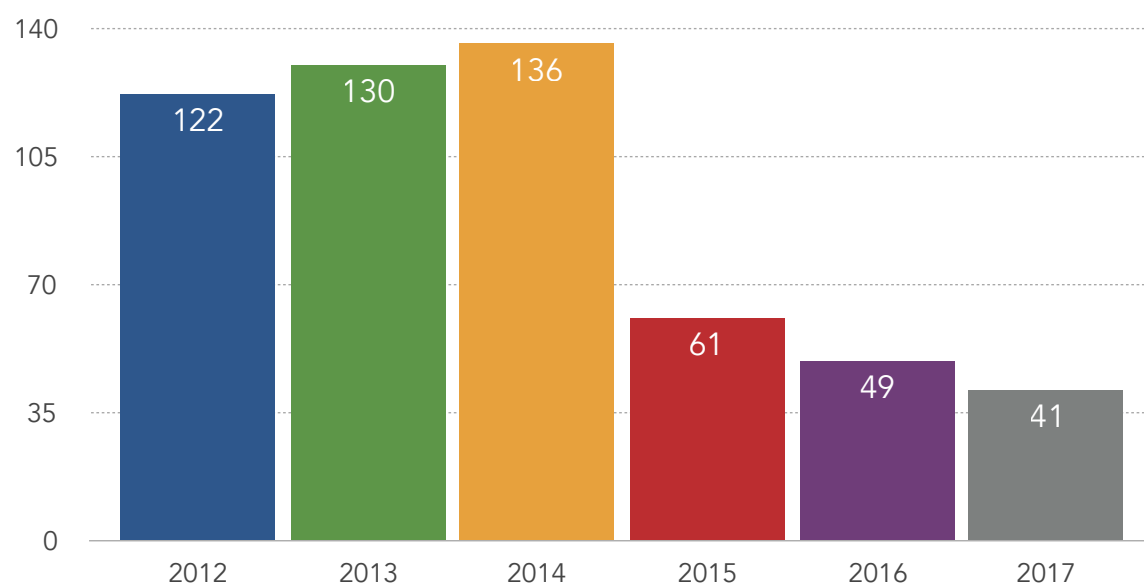
2017.gadā saņemtajos tiesu nolēmumos un prokuroru priekšrakstos par sodu piespiedu darbs tika piemērots:

- 26,4% par zādzību, krāpšanu un piesavināšanos nelielā apmērā (Krimināllikuma 180.pants);
- 17,8% par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē (Krimināllikuma 262.pants, 262.pirmā daļa);
- 11,6% par svešas kustamas mantas slepenu vai atklātu nolaupīšanu (Krimināllikuma 175.pants);
- 8,7% par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu iegādāšanos, glabāšanu un realizēšanu nelielā apmērā un narkotisko un psihotropo vielu lietošanu bez ārsta nozīmējuma (Krimināllikuma 253., 253.2 pants);
- 4,5% par svešas mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu (Krimināllikuma 185.pants);
- 31% par citiem Krimināllikuma pantiem.

Līdzīgi kā kriminālsodu – piespiedu darba izpildes organizēšanu, audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildes organizēšanu Dienests uzsāka 2005.gadā. Sabiedriskais darbs ir viens no likumā „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” paredzētajiem audzinoša rakstura piespiedu līdzekļiem, kuru var piemērot bērniem vecumā no 11 līdz 18 gadiem, ja bērns ir izdarījis tādu nodarījumu, par kuru likumā paredzēta kriminālatbildība.

Pēc satura sabiedriskais darbs ir līdzīgs kriminālsodam – piespiedu darbs, jo arī šajā gadījumā bērns bez atlīdzības no mācībām un darba brīvajā laikā veic sabiedrībai derīgu darbu. Ņemot vērā, ka sabiedrisko darbu var piemērot bērniem vecumā no 11 līdz 18 gadiem, tad uz šo kategoriju attiecas virkne prasību, kas saistītas ar nodarbināšanas ierobežojumiem darba drošības un aizsardzības jomā. Audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi ir institūts, kas valstij paredz iespēju alternatīvā veidā (ārpus krimināltiesību sistēmas) reaģēt uz bērnu likumpārkāpumiem. Atšķirībā no krimināltiesībām, kas uzsver nepieciešamību sodīt par izdarīto likumpārkāpumu, audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu mērķis ir orientēt bērnu uz sabiedrības interesēm atbilstošām vērtībām, palīdzot viņam atturēties no pretlikumīgām darbībām, kā arī integrēt sabiedrībā bērnu ar sociālās uzvedības novirzēm¹.

2017.gadā audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs - izpilde tika organizēta 41 probācijas klientam. Probācijas klientu skaits sabiedriskā darba jomā, salīdzinot ar 2016.gadu samazinājies par astoņiem probācijas klientiem.

Probācijas klientu sabiedriskā darba jomā skaita dinamika

2017.gadā Dienests saņēma izpildei 33 lēmumus, ar kuriem probācijas klientiem ir piemērots sabiedriskais darbs. 2017.gada laikā probācijas klienti, kuriem tika piemērots sabiedriskais darbs, nostrādāja 924 stundas.

2017.gadā piespiedu darbs un audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis – sabiedriskais darbs, tika organizēts 388 nepilngadīgajām personām. 2017.gadā saņemtajos nolēmumos visbiežāk piespiedu darbs un sabiedriskais darbs tika piemērots par svešas kustamas mantas slepenu vai atklātu nolaupīšanu (Krimināllikuma 175.pants) un par zādzību, krāpšanu un piesavināšanos nelielā apmērā (Krimināllikuma 180.pants).

¹ Pētījums „Atjaunojošā justīcija nepilngadīgo noziedzības kontekstā: Baltijas valstis Eiropas dimensijā” Dr.iur. A.Judins 70.lpp., likuma „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” 1.panta otrā daļa.

Katru gadu Dienesta nodarbinātie pievērš ar vien lielāku uzmanību darba devēja izvēlei un probācijas klientu nodarbināšanai atbilstoši viņu izglītībai un prasmēm, savukārt darba devēji ir ieinteresēti nodarbināt probācijas klientus atbilstoši viņu prasmēm un iemaņām. Rezultātā padarīto darbu loks ir plašs un daudzpusīgs. Atsevišķos gadījumos probācijas klienti, veicot piespiedu darbu, pēc soda izciešanas tiek pieņemti algotā darbā. 2017.gadā 23% probācijas klienti tika nodarbināti atbilstoši profesijai, prasmēm un iemaņām. Dienestā ir noslēgti un aktīvi 1526 līgumi par probācijas klientu nodarbināšanu piespiedu un sabiedriskajā darbā.

Piespiedu darba izpildes laikā probācijas klienti 2017.gadā nostrādāja 550 956 (t.sk. pusaudži – 15 877) piespiedu darba stundas, kas ir par 1 759 stundām vairāk kā 2016.gadā.

Saskaņā ar minimālās stundas tarifa likmi 2017.gadā, probācijas klientu darbs darba devējiem 2017.gadā jāva ietaupīt vismaz 1 368 783 euro². Kopumā, vērtējot darba devēju ietaupījumu no 2005.gada, 2017.gadā tas sasniedza vismaz 8,5 miljonus euro.

Izvērtēšanas ziņojumu sastādīšana

Viena no Dienesta funkcijām ir izvērtēšanas ziņojumu sniegšana pēc tiesas vai prokurora pieprasījuma par apsūdzēto kriminālprocesā, vai pēc brīvības atņemšanas iestādes administrācijas pieprasījuma par notiesāto, kurš pretendē uz nosacītu pirms termiņa atbrīvošanu no soda izciešanas.

Izvērtēšanas ziņojuma mērķis ir sniegt vispusīgu, objektīvu informāciju, uz kuru balstoties, tiks izlemts jautājums par probācijas klientam nosakāmo sodu vai par probācijas klienta nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda izciešanas, kā arī par iespējamiem Dienesta noteiktiem pienākumiem uzraudzības ietvaros, ņemot vērā probācijas klienta domāšanas veidu, uzvedību, attieksmi un noziedzīga nodarījuma izdarīšanu veicinošos sociālos apstākļus, un sniegt informāciju par aizskarto cietušā tiesību vai likumisko interešu atjaunošanu vai tās iespēju.

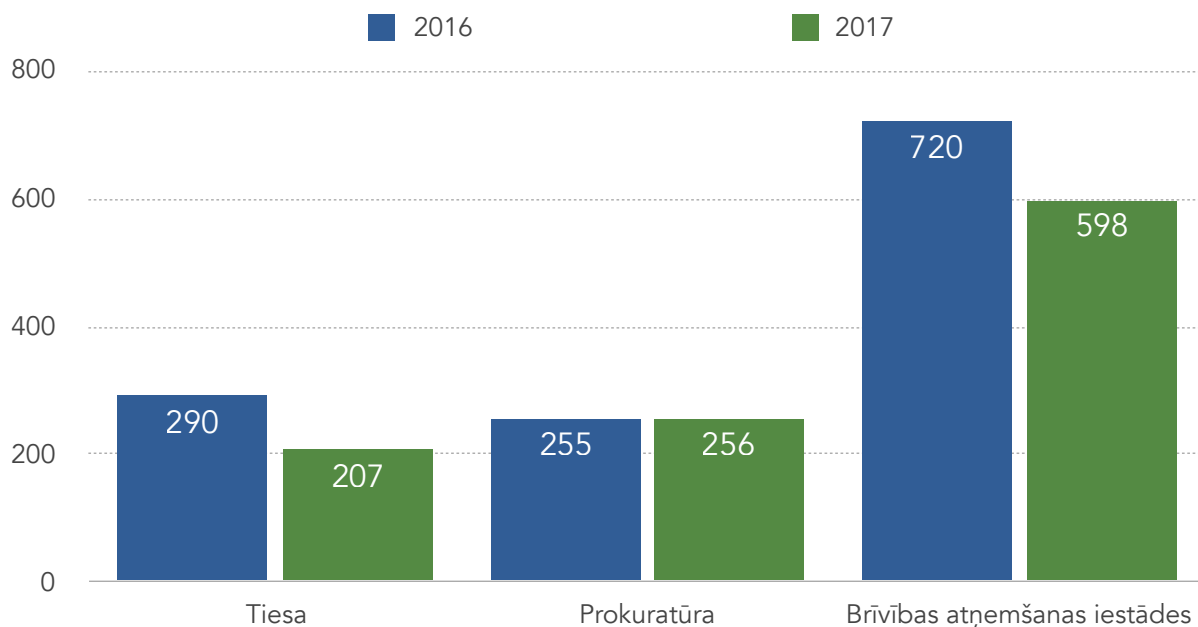
Izvērtēšanas ziņojums ir būtisks informācijas avots ne tikai prokuroram un tiesai, kuriem ir pieejama vispusīga, objektīva, uz faktiem balstīta informācija ar identificētiem faktoriem, kas bijuši par iemeslu noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, bet arī sodu izpildes institūcijām (Dienestam, brīvības atņemšanas iestādēm), jo, uzsākot soda izpildi, ir pieejama būtiska un izvērstā informācija, kas ļauj nekavējoties nodrošināt efektīvu darbu ar notiesāto - noteikt pienākumus vai uzsākt īstenot resocializācijas pasākumus.

Izvērtēšanas ziņojums ir būtisks informācijas avots arī cietušā interešu ievērošanā – tiek nodrošinātas cietušā intereses un mazināts iespējamais apdraudējums - izvērtējot noziedzīgā nodarījuma smagumu un bīstamību, notiesātajam iespējams noteikt pienākumus, kas vērsti uz cietušā interešu ievērošanu.

2017.gadā Dienestam kopumā tika pieprasīts 1061 izvērtēšanas ziņojums.

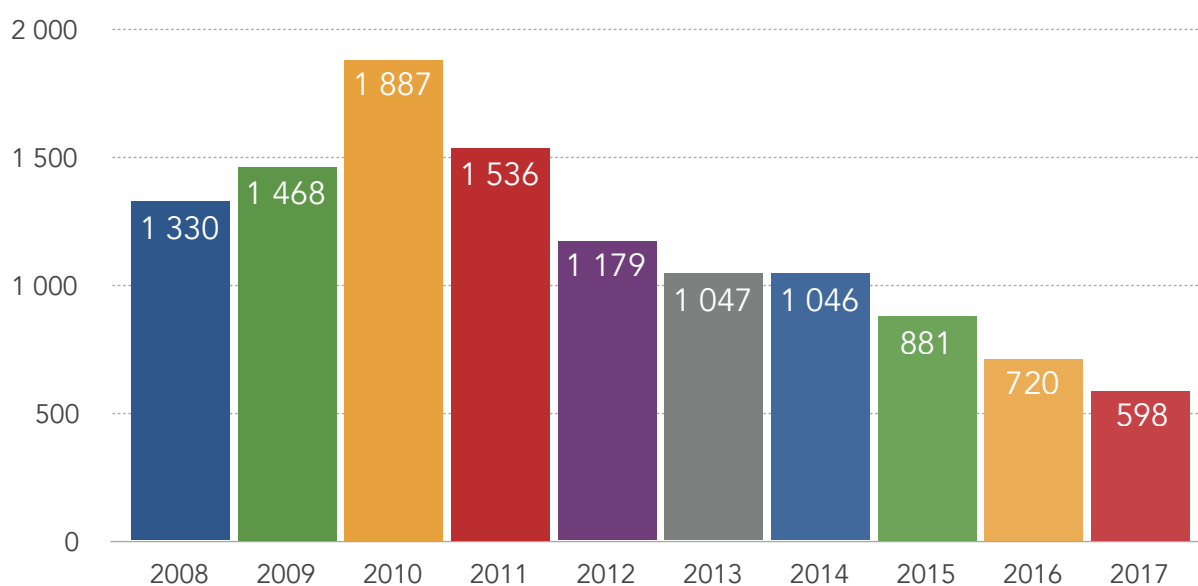
² Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumi Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu” (stājas spēkā 01.01.2016.)

598 izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumi saņemti no brīvības atņemšanas iestāžu administrācijām par notiesātajiem, kuri pretendē uz nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda izciešanas, t.sk. ar elektroniskās uzraudzības noteikšanu, 256 pēc prokurora pieprasījuma un 207 pēc tiesas pieprasījuma par apsūdzētajiem.

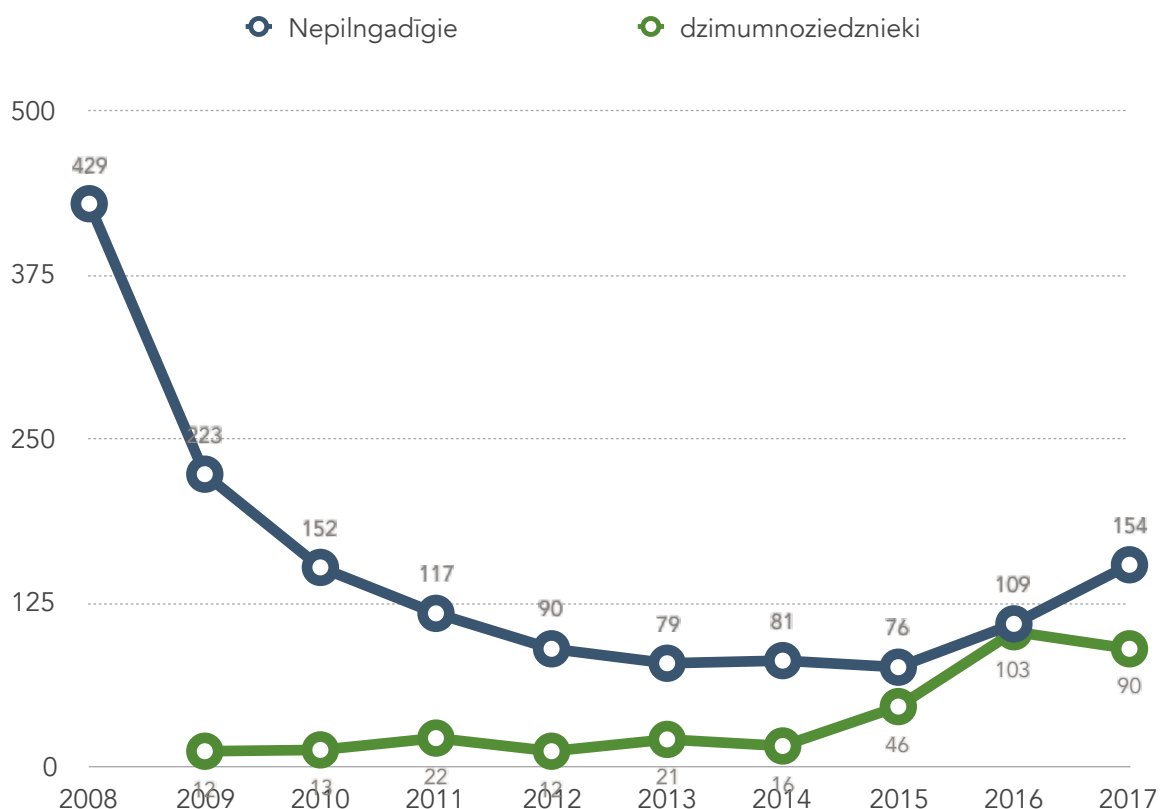
Pieprasīto izvērtēšanas ziņojumu skaits pēc pieprasītāja salīdzinājumā ar 2016.gadu

Salīdzinot ar 2016.gadu, 2017.gadā saņemto izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaits ir samazinājies par 16%. Kopējo izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaita kritumu kopš 2011.gada, turpina ietekmēt izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaita samazinājums no brīvības atņemšanas iestāžu administrācijām – vidēji ik gadu izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaits samazinās par 17-18%. 2016.gadā, salīdzinot ar 2015.gadu, tika novērots 18% samazinājums, savukārt 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu, tika saņemts par 17% mazāk izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu.

Pieprasīto izvērtēšanas ziņojumu pēc brīvības atņemšanas iestāžu administrāciju pieprasījuma skaita dinamika

Ievērojami ietekmi uz izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaita pieaugumu no tiesas vai prokurora pēdējos trijos gados radīja 2015.gada 12.novembrī Latvijas Republikas Saeimā pieņemtie grozījumi Kriminālprocesa likumā, kas stājās spēkā 2015.gada 2.decembrī un paredz prokuroram, kā kriminālprocesa virzītājam, pienākumu pieprasīt no Dienesta izvērtēšanas ziņojumu par personu, kura apsūdzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pret tikumību un dzimumneaizskaramību. 2015.gada laikā tika sagatavoti 46 izvērtēšanas ziņojumi (liela daļa no tiem 2015.gada decembrī), 2016.gadā 103 izvērtēšanas ziņojumi, savukārt 2017.gadā 154 izvērtēšanas ziņojumi.

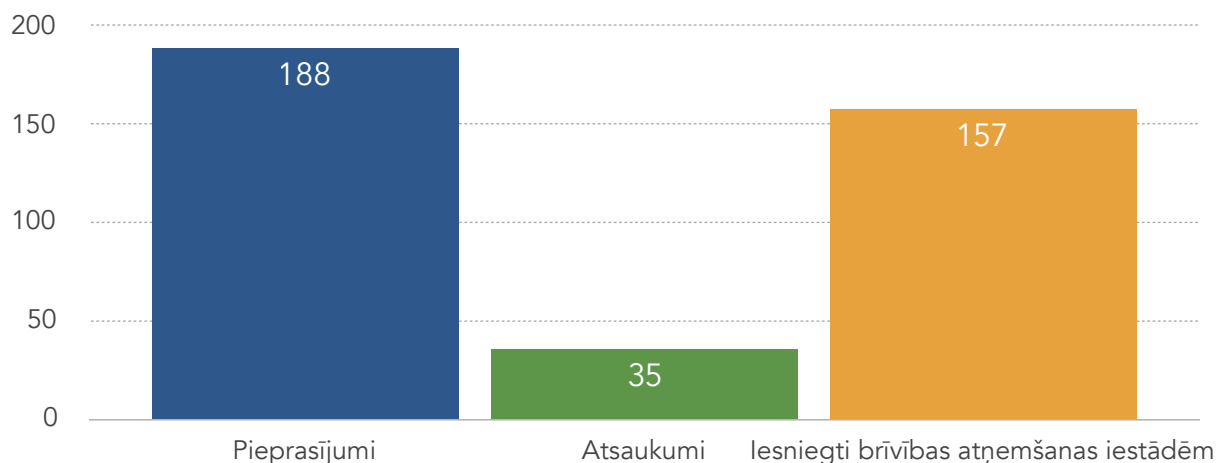

Šāņemto izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu pēc tiesas vai prokurora pieprasījuma skaita dinamika - personas, kuras apsūdzētas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pret tikumību un dzimumneaizskaramību /nepilngadīgie

Izvērtēšanas ziņojumu skaits no tiesas un prokurora par nepilngadīgajiem probācijas klientiem strauji sarucis kopš 2008.gada un kopš 2011.gada saglabājas relatīvi nemainīgs.

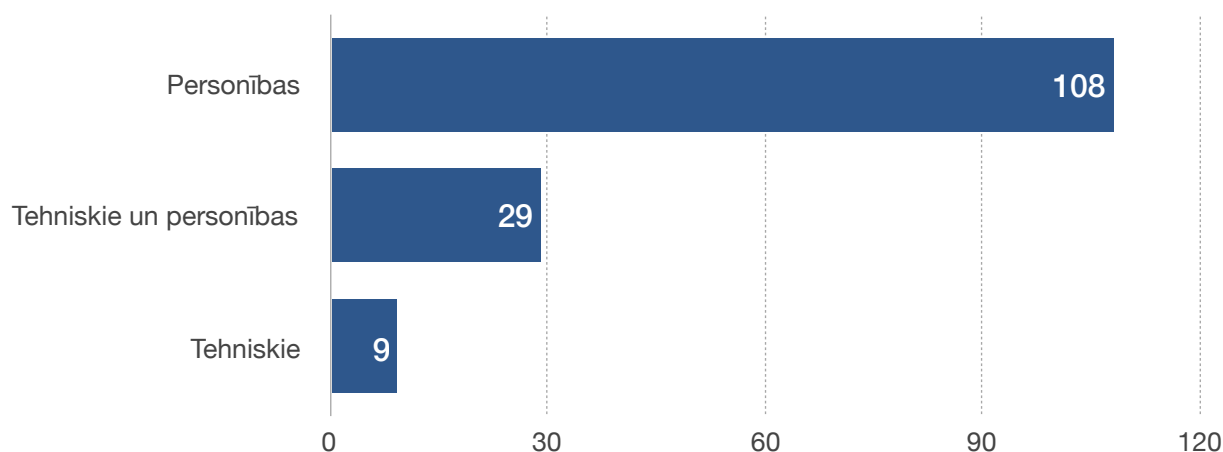
Plānots, ka 2019.gada sākumā spēkā stāsies Kriminālprocesa likuma grozījumi, kas paredzēs prokuroriem pienākumu pieprasīt izvērtēšanas ziņojumus Dienestam par visiem nepilngadīgajiem apsūdzētajiem, tādēļ 2019.gadā tiek prognozēts, ka izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaits par nepilngadīgajiem ievērojami palielināsies.

Dienests īstenoja vairākas aktivitātes brīvības atņemšanas iestādēs, sniedzot notiesātajiem izvērstu informāciju par elektronisko uzraudzību, kas dod iespēju notiesātajiem jau pirms iesnieguma rakstīšanas sagatavoties, kā arī objektīvi izvērtēt savu vēlmi tikt atbrīvotam nosacīti pirms termiņa no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību. 2017.gadā Dienests saņēma 188 izvērtēšanas ziņojuma pieprasījumus no brīvības atņemšanas iestādžu administrācijām par notiesātajiem, kuri pretendē uz nosacītu pirms termiņa atbrīvošanu no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību. 35 izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumi tika atsaukti, savukārt Dienests sagatavoja un brīvības atņemšanas iestādžu administrācijām iesniedza 157 izvērtēšanas ziņojumus.

Pieprasīto izvērtēšanas ziņojumu, atsaukto izvērtēšanas ziņojumu un brīvības atņemšanas iestāžu administrācijām iesniegto izvērtēšanas ziņojumu par notiesātajiem, kuri pretendē uz nosacīti pirms termiņa atbrīvošanu no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību, skaita dinamika 2017.gadā

No 157 iesniegtajiem izvērtēšanas ziņojumiem Dienests atbalstīja elektroniskās uzraudzības noteikšanu 92 (2016.gadā - 66, 2015.gadā - 31) notiesātajiem, bet neatbalstīja elektroniskās uzraudzības noteikšanu 65 (2016.gadā - 81, 2015.gadā - 72) notiesātajiem. Dienesta dati liecina, ka deviņi notiesātie neatbilda nosacīti pirms termiņa atbrīvošanai no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību saistībā ar dzīvesvietas kritēriju neatbilstībām, savukārt lielākajai daļai, 108 notiesātajiem, netika atbalstīta nosacīti pirms termiņa atbrīvošana no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību saistībā ar neatbilstībām personības kritērijos.

Kritēriju skaitliskā attiecība gadījumos, kad Dienests neatbalstīja elektroniskās uzraudzības noteikšanu 2017.gadā

Uzraudzība

Dienests uzrauga nosacīti no kriminālatbildības atbrīvotas, nosacīti notiesātas, nosacīti pirmstermiņa no brīvības atņemšanas soda izciešanas atbrīvotas personas un personas, kurām ir piemērots papildsods – probācijas uzraudzība.

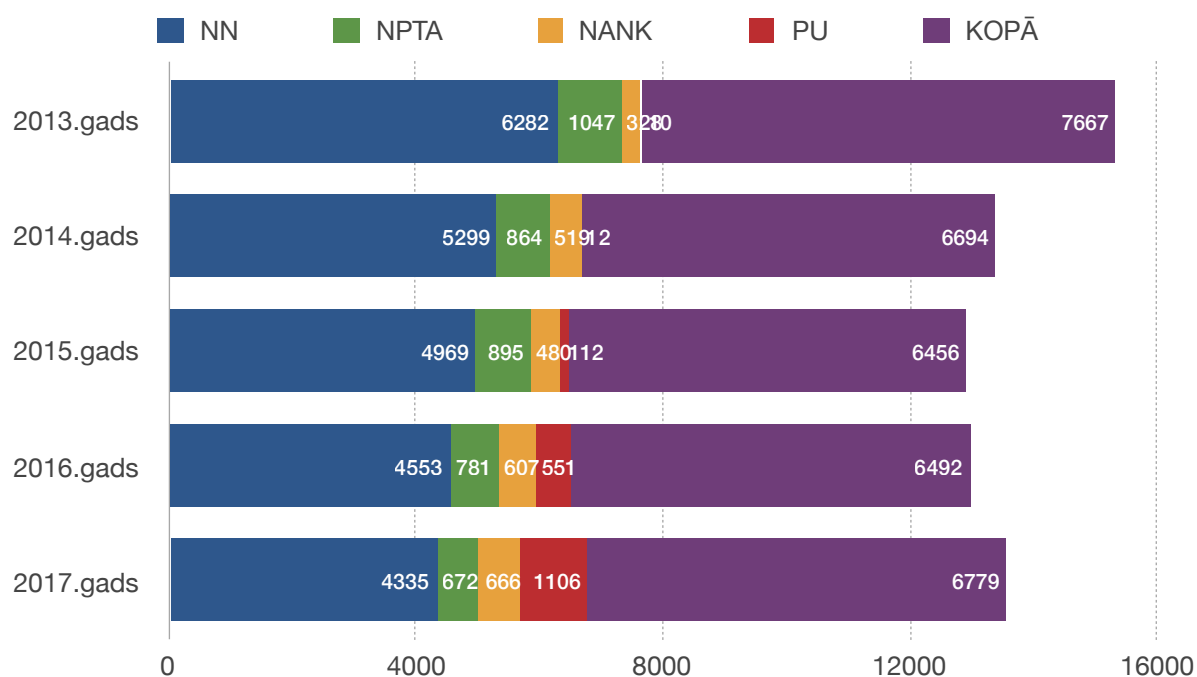
Probācijas klienta uzraudzība ir virzīta uz Krimināllikumā definēto soda mērķu sasniegšanu - aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt, lai notiesātais un citas personas ievērotu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Uzraudzības mērķi sasniedz motivējot ievērot vispārpieņemtās

sociālās, morāles un tiesību normas, sniedzot atbalstu kriminogēna rakstura problēmu risināšanā un kontrolējot kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzēto, prokurora uzlikto vai dienesta noteikto pienākumu izpildi.

Efektīva sodu izpildes sistēma būtiski palielina iespējas novērst noziedzīgu nodarījumu recidīvu, jo sniedz iespēju prokurora vai tiesas noteiktajā uzraudzības perioda laikā veikt notiesātās personas sociālās uzvedības korekciju. Šajā procesā svarīga ir individuāla pieeja katram probācijas klientam un atbilstoša soda izpildes procesa plānošana. Plānojot un nodrošinot uzraudzības procesu, Dienests ņem vērā uzraudzības perioda ilgumu, Dienesta noteiktos pienākumus, prokurora uzliktos pienākumus, cietušā intereses, probācijas klienta recidīva riska un kriminogēno vajadzību (kriminogēna rakstura problēmu) novērtējumu, un kopā ar klientu sagatavo individuālu uzraudzības plānu.

Recidīva riska un kriminogēno vajadzību novērtēšana ir svarīgs instruments Dienesta darbā ar probācijas klientiem, jo ļauj prognozēt atkārtota noziedzīga nodarījuma izdarīšanas varbūtību un tā novēršanas nolūkā izvēlēties tādu intervences (iejaukšanās probācijas klienta dzīvē) veidu un intensitātes līmeni, kas efektīvi ietekmētu probācijas klientu uzvedību nākotnē. Atbilstoši riska un vajadzību novērtējumam probācijas klienti tiek iedalīti piecos riska līmeņos – ļoti zems, zems, vidējs, augsts un ļoti augsts. Jo augstāks ir recidīva riska līmenis, jo augstāka ir uzraudzības intensitāte (regulāras un motivējošas sarunas ar probācijas klientu, kas vērstas uz izmaiņām viņa uzvedībā, tiek noteikti specifiski pienākumi, piemēram - piedalīšanās atbilstošā probācijas programmā vai speciālista apmeklējums, dzīvesvietas sadzīves apstākļu izvērtēšana, dažādas pārbaudes, piemēram, pārbaude vai probācijas klients apmeklē darbu (sazināšanās ar darba devēju) vai izglītības iestādi (ja klients ir nepilngadīga persona) u.c.). Probācijas klienta recidīva riska un kriminogēno vajadzību novērtējums uzraudzības laikā regulāri tiek pārvērtēts, tādējādi nodrošinot darba fokusēšanu uz attiecīgajā periodā aktuālajām problēmām.

2017.gadā Dienests uzraudzības jomā strādāja ar 6779 personām, kas ir par 287 probācijas klientiem vairāk kā 2016.gadā.

Probācijas klientu ar kuriem Dienests strādāja uzraudzības jomā skaita dinamika

Probācijas klientu, kuriem piemērots papildsods – probācijas uzraudzība skaita pieaugums skaidrojams ar izmaiņām normatīvajā regulējumā. 2011.gada 8.jūlijā Saeimā tika pieņemti grozījumi Krimināllikumā, kas paredzēja izslēgt papildsodu – policijas kontrole, aizstājot to ar probācijas uzraudzību. Pārejas noteikumu 14.punkts paredzēja, ka ar 2011.gada 1.oktobri papildsodu – probācijas uzraudzība sāka piemērot personām, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu pēc Krimināllikuma 159., 160., 161., 162., 162.1, 164., 165. un 166.panta, bet ar 2015.gada 1.janvāri personām, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu pēc citiem Krimināllikuma Sevišķās daļas pantiem.

Viens no instrumentiem darbā ar probācijas klientiem ir probācijas programmas, kas sniedz iespēju strādāt ar probācijas klientu domāšanas, attieksmes un uzvedības maiņu, lai palīdzētu probācijas klientiem analizēt dažādu dzīves situāciju cēloņu un seku sakarības, mazinātu domāšanas kļūdas un riskus probācijas klienta dzīvē, veicinātu atbildības uzņemšanos, kā arī stiprinātu viņa resursus. Tāpat probācijas programmas sniedz iespēju probācijas klientiem pēc ilgstošas atrašanās ieslodzījuma vietā pilnveidot prasmes, kas nepieciešamas ikdienas sadzīves jautājumu risināšanā, lai mazinātu sociālās atstumtības risku. Nodrošinot probācijas klientu uzraudzību, Dienests īsteno šādas probācijas programmas: septiņas sociālās uzvedības korekcijas programmas ("Cienpilnu attiecību veidošana", "Vielu lietošanas menedžments", "Emociju menedžments", "Motivācija izmaiņām", "Temzas ielejas dzimumnoziedznieku grupas darba programma" (darbam sabiedrībā), "Dzimumnoziedzumus izdarījušo personu uzvedības korekcijas un uzraudzības programma" (darbam ieslodzījuma vietā), "Uzmanību! Gatavību! Starts!") un divas sociālās rehabilitācijas programmas ("Dzīves skola 2", "Vienkārši par sarežģīto").

Dienests 2017.gadā uzraudzības jomā uzsāka darbu ar 3083 probācijas klientiem, no kuriem probācijas programmās tika iesaistīti 655 probācijas klienti.

	2013	2014	2015	2016	2017
Probācijas klientu skaits, kuriem uzraudzība uzsākta attiecīgajā gadā	2958	2735	2723	2836	3083
Probācijas programmās iesaistīto probācijas klientu skaits (klienti, kuriem pienākums piedalīties probācijas programmā noteikts attiecīgajā gadā vai iepriekšējā gadā)	761	552	437	418	655

Probācijas programmās iesaistīto probācijas klientu skaita dinamika

2017.gadā visvairāk probācijas klienti tika iesaistīti probācijas programmā "Motivācija izmaiņām" (394 probācijas klienti), kas ļauj mazināt negativismu un sociālo atstumtību, attīstīt sociālās prasmes, izzināt sevi un apgūt sociālās uzvedības modeļus, sekmēt spēju uzņemties atbildību, veicināt motivāciju izvirzīt sociāli atbalstāmus mērķus, probācijas programmā "Dzīves skola 2" (131 probācijas klienti), kas ļauj probācijas klientiem no sociālās atstumtības riska grupām apgūt pamatiemaņas un iegūt informāciju kā organizēt savu ikdienas dzīvi, kā arī "Emociju menedžments" (55 probācijas klienti), kas ļauj noteikt spontānas vardarbīgas uzvedības priekšnosacījumus, riska faktorus, ierosinātājus un augsta riska situācijas, vardarbīgas uzvedības ietekmi uz sevi un citiem, mainīt domāšanas veidu, veicināt paškontroles prasmes, izveidot un pielietot nevardarbīgas uzvedības plānu.

Jauniešu un nepilngadīgo personu uzraudzība

Jaunieša vecumposms mēdz būt sarežģīts laiks viņam pašam, viņa ģimenei un reizēm arī sabiedrībai. Tas ir laiks, kad veidojas personība, un tas notiek aktīvi pārbaudot, pētot, eksperimentējot ar apkārtējo vidi un cilvēkiem tajā. Delinkvence ir universāls attīstības fenomens, neatkarīgi no kultūrvides un laika, kurā jaunietis aug. Tas nozīmē, ka pārbaudīt robežas, pretoties pieņemtajiem noteikumiem un nepieņemt esošo kārtību ir atbilstoša uzvedība pusaudža un jaunieša vecumā.

Pieaugušo uzdevums ir izglītēt jaunieci, palīdzēt viņam iepazīt savas un apkārtējo robežas, palīdzēt augot nenodarīt pāri sev un citiem.

Ņemot vērā, ka liela daļa probācijas klientu ir jaunieši vecumā no 14 līdz 25 gadiem, Dienests ir ņēmis vērā pētījumos norādītās atziņas darbā ar jauniešiem un īstenojis vairākas iniciatīvas. Regulāri tiek padziļinātas Dienesta darbinieku zināšanas darbā ar jauniešiem, lai nodrošinātu vispiemērotākās intervences. Dienestā tiek īstenota probācijas programma jauniešiem "Uzmanību! Gatavību! Starts!" un sadarbībā ar brīvības atņemšanas iestādēm ieslodzījuma vietās tiek īstenota sociālās uzvedības korekcijas programma "EQUIP". 2017.gadā probācijas programmā "Uzmanību! Gatavību! Starts!" tika iesaistīti 17 probācijas klienti vecumā no 16 līdz 25 gadiem, savukārt sociālās uzvedības korekcijas programmā "EQUIP" ieslodzījuma vietās 2017.gadā tika iesaistīti 18 jaunieši.

Darbā ar jauniešiem tiek attīstīts brīvprātīgo darbs jeb līdzgaitniecība. Tas ir brīvprātīgs process, kurā līdzgaitnieks (brīvprātīgais) un jaunieci saturīgi pavada brīvo laiku. Jaunieci apgūst jaunas prasmes un iemaņas, saņem atbalstu un padomu problēmu risināšanā. Kopumā līdzgaitniecībā 2017.gadā tika iesaistīti 38 jaunieši, no kuriem četras personas bija nepilngadīgas. Par brīvprātīgo līdzgaitnieku var kļūt jebkurš sabiedrības loceklis, kurš vēlas veltīt savu brīvo laiku un sniegt atbalstu jaunieci: uzlabot jaunieša sociālās prasmes, palīdzēt pieņemt atbildīgus lēmumus, veicināt pozitīvu brīvā laika pavadīšanu un palīdzēt jaunieci saskatīt dzīvē jaunas perspektīvas. 2017.gadā

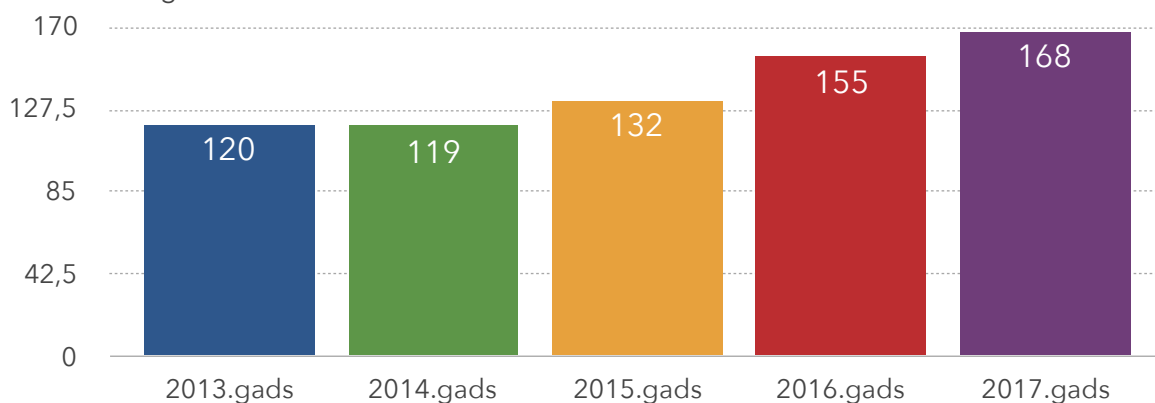
Dienests kopumā uzraudzīja 1 452 jauniešus.

Salīdzinājumā ar 2016.gadu tas ir par 154 jauniešiem mazāk. 9%, jeb 119 personas no jauniešu grupas bija nepilngadīgi, kas, salīdzinot ar 2016.gadu, ir par 2%, jeb 34 nepilngadīgajiem mazāk.

Valsts policijas pārskatā "Pārskats par nepilngadīgo noziedzības stāvokli, noziedzīgos nodarījumos cietušiem bērniem un noziedzības novēršanas problēmām 2017.gada 12 mēnešos" norādīts, ka 2017.gada 12 mēnešos valstī reģistrēti 44 250 noziedzīgie nodarījumi, no tiem 767 noziedzīgos nodarījumus izdarīja nepilngadīgās personas, kas ir par 140 noziedzīgiem nodarījumiem mazāk kā 2016.gadā. Minētais, papildus citiem faktoriem (demogrāfiskā situācija, sociāli ekonomiskie faktori, izmaiņas kriminālsodu politikā, Dienesta darba efektivitāte u.c.), attiecīgi ietekmēja arī nepilngadīgo probācijas klientu skaitu uzraudzības jomā.

Personu, kuras notiesātas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pret tikumību un dzimumneaizskaramību uzraudzība

Viena no probācijas klientu kategorijām, kuru uzraudzību nodrošina Dienests, ir probācijas klienti, kuru aktuālā vai kāda no iepriekšējām sodāmībām ir saistīta ar dzimumnozieguma izdarīšanu. 2017.gadā Dienesta uzraudzībā atradās 168 šādi probācijas klienti, kas ir par 13 probācijas klientiem vairāk kā 2016.gadā.

Probācijas klientu, kuru aktuālā vai kāda no iepriekšējām sodāmībām ir saistīta ar dzimumnozieguma izdarīšanu, skaita dinamika

Probācijas klientu, kuru aktuālā vai kāda no iepriekšējām sodāmībām ir saistīta ar dzimumnozieguma izdarīšanu pieaugums skaidrojams ar to, ka pēdējos gados šo noziegumu atklāšana, izmeklēšana, vainīgo saukšana pie atbildības un prevencijas jautājumi ir izvirzīti kā prioritāte tiesībsargājošajām iestādēm. Iestāžu speciālistu zināšanas par šo noziegumu izdarīšanas cēloņiem, atklāšanu, izmeklēšanu ir būtiski uzlabojušās, jo tiek organizētas profesionāļu mācības, savstarpējās tikšanās un uzkrāta pieredze. Tāpat par šiem noziegumiem vairāk tiek runāts plašsaziņas līdzekļos un sabiedrība tiek vairāk izglītotā, kā rezultātā arī cietušās personas biežāk vēršas tiesībsargājošās instancēs un vairāk tiek uzsākti kriminālprocesi.

Dienestā ar dzimumnoziedzniekiem strādā darbinieki, kas ir ieguvuši specializāciju dzimumnoziedznieku uzraudzībā (par dzimumnoziedznieku tiek uzskatīta persona, kas ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu pret personas tikumību un dzimumneaizskaramību, un ir identificējams upuris). Šie speciālisti savā darbā izmanto trīsdalīgu dzimumnoziedznieku riska un vajadzību novērtēšanas instrumentu (STATIC-99R, STABLE-2007, ACUTE-2007), kas palīdz identificēt dzimumnoziedznieka recidīva risku (noteikt, cik liela ir varbūtība, ka probācijas klients izdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu) un faktorus, kas veicina/veicināja dzimumnozieguma izdarīšanu.

2015.gada 23.novembrī starp Dienestu, Ieslodzījuma vietu pārvaldi un Valsts policiju tika noslēgta starpresoru vienošanās "Par sadarbību atkārtotu noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību izdarīšanas novēršanai". Balstoties uz starpresoru vienošanos, visos gadījumos, kad persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu pret personas tikumību un dzimumneaizskaramību, tiek sasauktas starpinstitūciju sanāksmes, kuru ietvaros katra konkrētā situācija tiek skatīta vairākos griezumos – darbs ar likumpārkāpēju, esošie un potenciālie cietušie, iesaistīto institūciju loma un atbildība, sabiedrības līdzatbildība.

2017.gadā tika īstenotas 303 starpinstitūciju sadarbības sanāksmes par personām, kuras ir sodītas, apsūdzētas vai tiek turētas aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pret personas tikumību un dzimumneaizskaramību, kā arī 130 sanāksmes saistībā ar cita veida noziedzīgu nodarījumu.

2017.gadā Dienests sadarbībā ar brīvības atņemšanas iestādēm ieslodzījuma vietās īstenoja probācijas programmu "Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai", kuras mērķis ir panākt veiksmīgāku sociālo adaptāciju un mazināt deviantu uzvedību, izvērtēt atkārtotu seksuālo noziegumu veikšanas riskus un izstrādāt ieteikumus notiesātā sagatavošanai pirmstermiņa atbrīvošanai. 2017.gadā probācijas programmā tika iesaistīti 11 notiesātie. Seši notiesātie, kuri probācijas programmu uzsāka 2016.gadā, to pabeidza 2017.gadā.

Darbā ar dzimumnoziedzniekiem tika īstenota arī probācijas programma "Temzas ielejas dzimumnoziedznieku grupas darba programma". Šo programmu īsteno sabiedrībā un tās mērķis ir novērst recidīvu, mainīt indivīda uzvedību, mudināt domāt par notikumiem citādi, atzīt noziedzīgo nodarījumu, atpazīt upura ciešanas un attīstīt empātijas spējas un spējas veidot adekvātas partnerattiecības. 2017.gadā probācijas programmā tika iesaistīti 18 probācijas klienti. 11 probācijas klienti, kuri probācijas programmu uzsāka 2016.gadā, to pabeidza 2017.gadā.

Elektroniskā uzraudzība

Saskaņā ar Krimināllikumā ietvertu definīciju elektroniskā uzraudzība ir intensīvas kontroles pasākumi, kurus nosaka tiesa uz laiku no viena mēneša līdz divpadsmit mēnešiem, lai ierobežotu notiesātā brīvu pārvietošanos. Lai īstenotu elektronisko uzraudzību, pie notiesātā ķermeņa piestiprina elektronisku ierīci, kas ļauj kontrolēt viņa atrašanos noteiktā vietā un laikā.

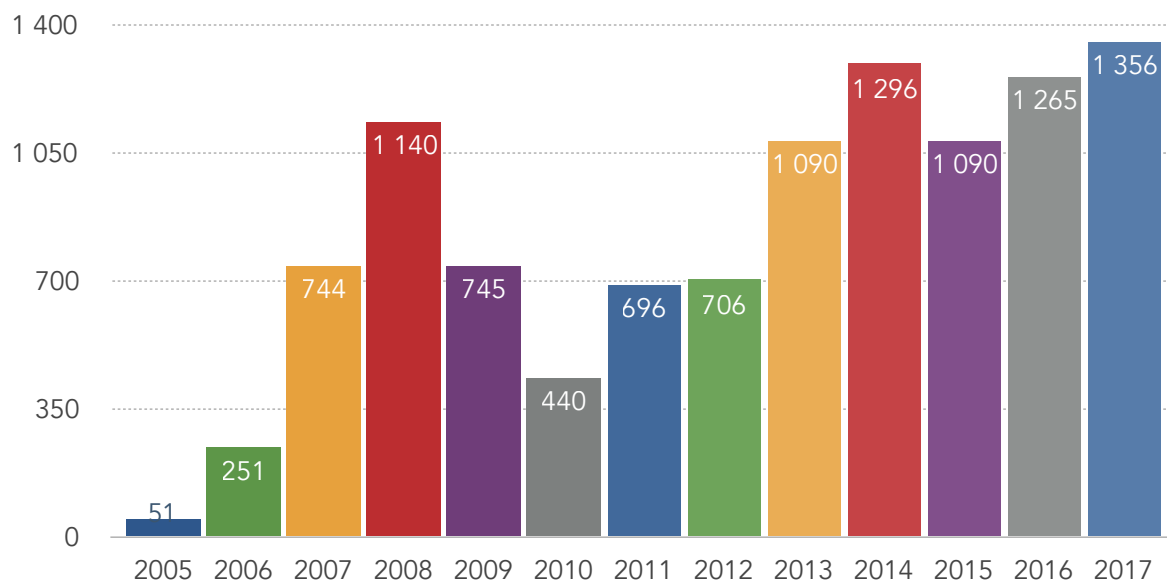
Pārskata gadā Dienests nodrošināja elektronisko uzraudzību 119 probācijas klientiem. No tiem 83 nosacīti pirms termiņa no soda izciešanas ar elektroniskās uzraudzības noteikšanu notiesātos tiesas atbrīvoja pārskata gadā, bet 36 notiesātajiem elektroniskā uzraudzība turpinājās no 2016.gada. Kopumā no 2015.gada elektroniskā uzraudzība īstenota 172 notiesātajiem, 95% gadījumu pārbaudes laikā elektroniskā uzraudzība tika pabeigta veiksmīgi (Dienests nav vērsies tiesā ar lūgumu aizstāt neizciesto soda daļu).

Vidēji 80% probācijas klienti, kuri nosacīti atbrīvoti pirms termiņa no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību ir nodibinājuši darba tiesiskās attiecības, uzsākot pelnīt sev un savām ģimenēm iztiku un maksājot nodokļus.

Izlīgumu organizēšana un vadīšana

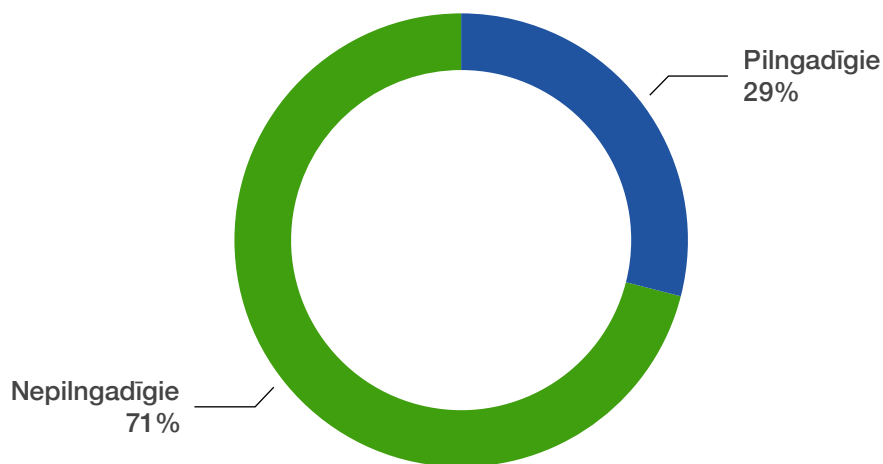
Izlīguma process ir sarunu process, kurā brīvprātīgi iesaistās cietušais un likumpārkāpējs un kuru vada neitrāla persona – starpnieks. Starpnieks ir īpaši apmācīta persona konfliktu risināšanā, kas izlīguma procesā palīdz īstenot sarunas starp iesaistītajām pusēm, neiesakot risinājumu, nevienu netiesājot, ievērojot konfidencialitāti un neitralitāti. Starpnieki ir gan Dienesta darbinieki, gan sertificēti brīvprātīgā darba veicēji.

2017.gadā Dienestā izlīguma organizēšanā un vadīšanā aktīvi darbojās 10 sertificēti brīvprātīgā darba veicēji un 74 Dienesta darbinieki. 2017.gadā tika organizēti un vadīti 1356 izlīguma procesi.

Īstenoto izlīgumu procesu skaita dinamika

2017.gadā tika saņemti 393 pieprasījumi izlīguma procesa organizēšanai par gadījumiem, kad noziedzīgu nodarījumu bija izdarījuši nepilngadīgie, tas ir par 10% izlīguma procesu organizēšanas pieprasījumu vairāk kā 2016.gadā.

Probācijas klientu sadalījums izlīguma jomā 2017.gadā

Izlīguma ierosinātāji 2017.gadā, galvenokārt, bija likumpārkāpēji, bet, salīdzinot ar citiem gadiem, pārskata gadā par 31% ir pieaudzis izlīgumu pieprasījumu skaits no policijas.

Ik gadu lielākā daļa izlīguma procesu bijusi par dažāda veida zādzībām, krāpšanām, piesavināšanos nelielā apmērā vai mantas bojāšanu. Atšķirībā no citiem gadiem 2017.gadā ir būtiski pieaudzis noziedzīgo nodarījumu skaits, kuru rezultātā ir nodarīti smagi miesas bojājumi un svešas mantas tīša iznīcināšana vai bojāšana. Par 25 gadījumiem vairāk kā 2016.gadā iespēju izlīgt ir izmantojuši likumpārkāpēji, kuri ir pārkāpuši ceļu satiksmes noteikumus, savukārt par 37% ir samazinājies organizēto un vadīto izlīguma procesu skaits noziedzīgos nodarījumos, kas ir saistīti ar zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā un, kurus ir veikuši nepilngadīgie.

Krimināllikuma pants	Skaits 2016.g.	Skaits 2016.g. (nepilngadīgie)	Skaits 2017.g.	Skaits 2017.g. (nepilngadīgie)
Par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā (KL 180/1)	415	126	305	79
Par svešas mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu (KL 185/1)	218	49	306	66
Par zādzību, ja tā izdarīta, iekļūstot dzīvoklī vai citā telpā, vai ja tā izdarīta no glabātavas vai transportlīdzekļa (KL 175/3)	182	84	179	88
Par viegla miesas bojājuma tīšu nodarīšanu (KL 130/2)	77	20	60	14
Par ceļu satiksmes noteikumu vai transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu (260/1, 260/1.1)	38	1	63	0
Par tāda miesas bojājuma tīšu nodarīšanu, kas izraisījis ilgstošu veselības traucējumu vai vispārējo darbību ievērojamu paliekošu zaudēšanu mazāk nekā vienas trešdaļas apmērā (KL 126/1)	37	5	67	8
Par svešas kustamas mantas nolaupīšanu, ja tā saistīta ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu (laupīšana) (176/1)	26	10	29	10
Un citi (KL 131/1, 126/1, 275/2, 230/1, 186/1)	līdz 10	līdz 10	līdz 10	līdz 10

Noziedzīgo nodarījumu veids pēc Krimināllikuma panta 2016. un 2017.gadā

Izvērtējot īstenoto izlīguma procesu rezultātus par 2017.gadu var secināt, ka 52% gadījumu - iesaistītās puses ieradās uz izlīguma sēdi un izlīguma process tika īstenots. 35% gadījumu – iesaistītās puses vienojās par nosacījumiem, bet 14% izlīga bez nosacījumiem.

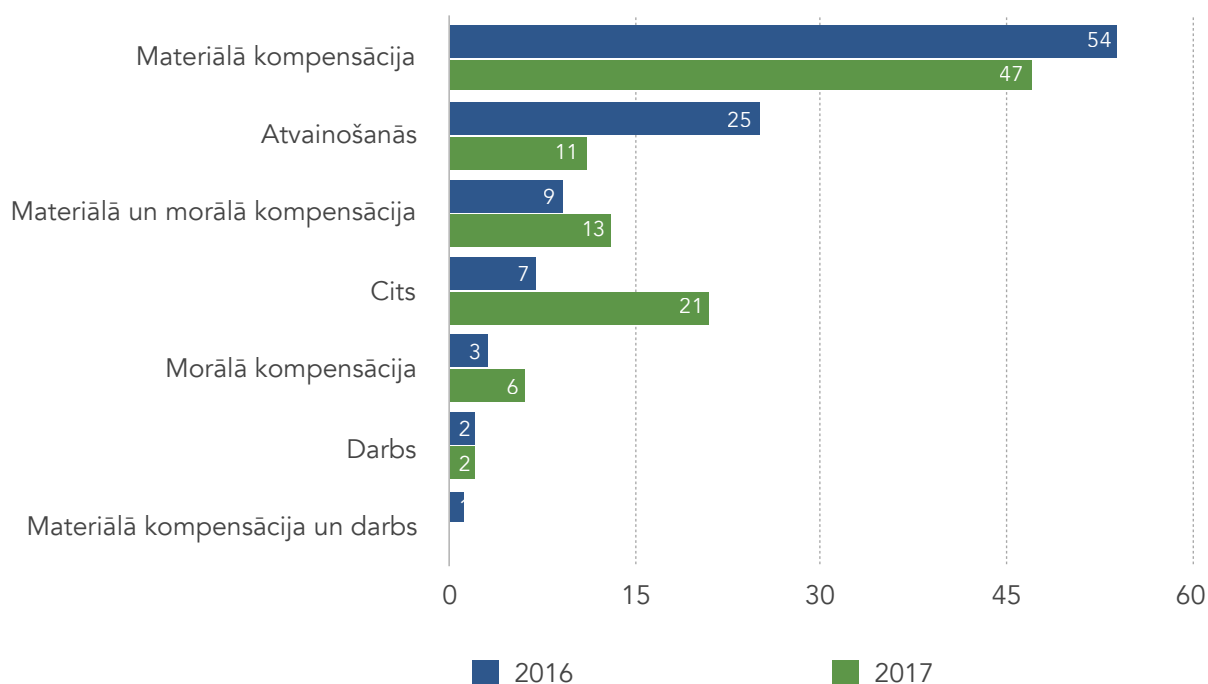
Joprojām saglabājas būtisks īpatsvars cietušo, kuri atsakās no dalības izlīguma procesā. Iemesli cietušo atteikumiem ir ļoti dažādi, taču biežāk tie ir personiski.

	2016. g. kopā (skaits)	2016.g. nepilngadīgie (skaits)	2017.g. kopā (skaits)	2017.g. nepilngadīgie (skaits)
Atteicās cietušais	403	87	407	73
Izlīga ar nosacījumiem	468	145	465	162
Izlīga bez nosacījumiem	137	45	177	63
Atteicās likumpārkāpējs	71	19	94	12
Cits iemesls	74	20	114	27
Nespēja vienoties	44	22	39	8
Atteicās abas puses	18	4	16	5

Īstenoto izlīgumu rezultāti 2016. un 2017.gadā

2017.gadā izlīguma procesos, kuros tika panākta vienošanās ar nosacījumiem, tāpat kā iepriekšējos gados, 47% gadījumu iesaistītās puses vienojās par materiālo kompensāciju. Otrs nozīmīgākais faktors iesaistīto pušu sarunā un izlīgšanas procesā bija atvainošanās, trešais – materiālā un morālā kompensācija.

2017.gadā palielinājies to izlīgumu skaits, kuros nosacījumi bija: netuvoties konkrētai personai vai vietai, neapmeklēt konkrēto vietu vai iestādi, kā arī atturēties no darbībām, kas rada cietušajam, viņa ģimenes locekļiem un citām personām emocionālas un fiziskas ciešanas (attēlā norādīts kā "Cits").

Īstenoto izlīgumu iesaistīto pušu nosacījumi 2016.un 2017.gadā procentos

Dienesta konsultatīvās padomes

Lai sekmētu institūciju optimālu sadarbību vienotas politikas īstenošanā probācijas jomā, Dienests saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likuma 19.pantū sasauc un organizē Dienesta Konsultatīvās padomes un Dienesta teritoriālo struktūrvienību konsultatīvo padomju sēdes. Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 19.jūnija noteikumiem Nr.402 „Kārtība, kādā sasauc Valsts probācijas dienesta konsultatīvo padomju sēdes un organizē padomju darbu, kā arī pieaicina citu institūciju pārstāvjus”, konsultatīvo padomju sēdes sasauc ne retāk kā divas reizes gadā.

Dienesta Konsultatīvās padomes sastāvā ir:

1. Augstākās tiesas pārstāvis;
2. Ģenerālprokuratūras pārstāvis;
3. Tieslietu ministrijas pārstāvis;
4. Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis;
5. Dienesta pārstāvis;
6. Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvis;
7. Valsts policijas pārstāvis;
8. vismaz viena tā sociālo pakalpojumu sniedzēja pārstāvis, kas nodrošina sociālās rehabilitācijas pakalpojumus probācijas klientiem.

2017.gadā Latvijā kopumā notika 30 Dienesta rīkotas konsultatīvo padomju sēdes. No šīm sēdēm 1 bija Dienesta Konsultatīvās padomes līmeņa sanāksme, 5 reģionālā līmeņa un 24 bija teritoriālo struktūrvienību līmeņa sanāksmes. Sanāksmēs uzmanība tika pievērsta šādiem jautājumiem:

- aktualitātes Dienesta darbībā;
- kriminālsodu politikas tendences;
- elektroniskās uzraudzības īstenošana un piermērošanas paplašināšana;
- starpinstitūciju sadarbība;
- darbs ar jauniešiem.

Dienesta veiktie un pasūtītie pētījumi

2017. gadā Dienestā tika īstenots pētījums "Piespiedu darbu un nosacītas notiesāšanas piemērošana un izpilde", kura mērķis bija raksturot nosacīti notiesāto un ar piespiedu darbiem notiesāto mērķgrupas, kā arī noskaidrot strukturālās izmaiņas nosacīti notiesāto un ar piespiedu darbiem notiesāto grupās, kas notikušas pēc 2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā” spēkā stāšanās. Pētījums parādīja, ka iespēja tikt notiesātam ar kriminālsodu – piespiedu darbs ir pieaugusi likumpārkāpēju grupai, kurai ir augstāks recidīva risks (gados jauni vīrieši, kas notiesāti par zādzībām, laupīšanu vai neatļautu narkotisko un psihotropo vielu lietošanu), savukārt ir samazinājusies iespēja tikt nosacīti notiesātai. Tādējādi likumpārkāpēju grupai, kas ir ar lielāku recidīva potenciālu, intervences un resursi, kas ir pieejami notiesātai personai nosacītas notiesāšanas un papildsoda –

probācijas uzraudzība – ietvaros (atbalsts sociālo problēmu risināšanā, sociālās uzvedības korekcijas un rehabilitācijas programmas, u.tml.), ir kļuvuši mazāk pieejami.

Pārskata gadā Dienesta Mācību un pētījumu nodaļas pētnieki veica arī ikgadējo izlīgumā iesaistīto – likumpārkāpēju, cietušo, kā arī abu pušu atbalsta personu un likumisko pārstāvju – apmierinātības aptauju, viedokļu apkopošanu un analīzi. 2017.gadā tika izmantota jauna apmierinātības aptaujas anketa un, lai noskaidrotu respondentu viedokli par to, kas tiem ir bijis svarīgs izlīguma sēdē, aptaujas dalībniekiem tika piedāvāti daudzpusīgi izvēles atbilžu varianti. Analizējot aptaujas dalībnieku atzīmētās atbildes, ir secināts, ka 97% respondentu kā būtiskāko izlīguma sēdes norisē atzīmēja sagatavotu un drošu vidi. Kā otru nozīmīgāko faktoru 95% respondentu norādījuši viņiem sniegto iespēju uzdot jautājumus un saņemt atbildes no otras izlīguma procesā iesaistītās puses. Trešais būtiskākais faktors 94% respondentu skatījumā bija profesionāls starpnieks. Gan cietušie - 87%, gan likumpārkāpēji - 89%, uzskata, ka izlīguma process nodrošināja iespēju likumpārkāpējam saprast viņa uzvedības sekas un cietušā emocijas.

Līdztekus dienesta veiktajiem pētījumiem, tika sniegts atbalsts studentu īstenotajām pētījumu iniciatīvām. 2017.gadā Dienests atbalstīja piecu studentu pētījumu īstenošanu saistībā ar probācijas jomu.

Vairāk informācijas par Dienesta īstenotajiem pētījumiem www.probacija.lv

Dienesta īstenotie projekti

Dienesta projekts Nr.LV08/1 "Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai)"

2017.gadā noslēdzās Tieslietu ministrijas un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta programmas "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma" Dienesta projekta Nr.LV08/1 "Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskajai uzraudzībai)" (turpmāk – projekts) īstenošana.

Projekta sasniegtie rezultāti:

- 1.Ieviesta elektroniskās uzraudzības sistēma, kas dod iespēju daļai ieslodzīto izciest sodu brīvībā.
- 2.Izstrādāta un ieviesta probācijas programma notiesātiem jauniešiem "Uzmanību! Gatavību! Starts!".
- 3.Ieviesta brīvprātīgā darba programma – līdzgaitniecība – darbam ar notiesātiem jauniešiem.
- 4.Pilnveidotas zināšanas un stiprināta profesionālā kapacitāte probācijas, ieslodzījuma vietu un citiem nozares speciālistiem.
- 5.Tehnoloģiski modernizēts Dienests.
- 6.Īstenoti vairāki apjomīgi pētījumi, kuru rezultātā attīstīta pētniecības joma kriminālsodu izpildes sistēmā un pilnveidoti Dienesta darba instrumenti.
- 7.Izveidota profesionālā atbalsta sistēma probācijas speciālistiem.

Projekts īstenots sadarbībā ar Ieslodzījuma vietu pārvaldi, Tiesu administrāciju, Oslo probācijas dienestu, Īlas cietumu, Igaunijas Tieslietu ministriju un Eiropas Probācijas konfederāciju. Projekts īstenots no 2013.gada jūnija līdz 2017.gada aprīlim un šajā laika periodā apgūti 2 683 161 eiro. Projekta īstenošanai saņemts atbalsts no Norvēģijas ar Norvēģijas finanšu instrumentu palīdzību. Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansējums ir 85% un valsts budžeta līdzfinansējums ir 15%.

Plašāka informācija par Dienesta īstenotajiem projektiem www.probacija.lv

Dienesta vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai

Kvalitātes vadības sistēma (KVS)

Dienestā notiek regulārs darbs pie kvalitātes sistēmas pilnveides. 2017.gadā notikuši 2 procesu auditi 22 struktūrvienībās un nodaļās, konstatējot nepieciešamos uzlabojumus un ieviešot korektīvo darbību plānu. Dienesta kvalitātes sistēmu vērtējuši neatkarīgi eksperti, atzīstot kvalitātes vadības sistēmas dokumentācijas un darbības atbilstību LVS EN ISO 9001:2009 (ISO 9001:2008) standarta prasībām un rekomendējot turpināt vadības sistēmas atbilstības sertifikāciju. Vadības efektivitātes uzlabošanai ieviestas strukturālās izmaiņas un pilnveidotas informācijas aprites sistēmas. Dienesta noteiktā iekšējā kontrole vērsta uz klientorientētību - apkopoti dati par problēmu ziņojumiem, iekšējo un ārējo klientu atsauksmēm, veikti pētījumi, anketēšana un iegūto rezultātu analīze.

Dienesta personāls

Vidējais 2017.gadā faktiskais nodarbināto skaits Dienestā bija 400 darbinieki.

Vecuma grupa (uz 31.12.2016.)	Kopā
Līdz 29 gadiem	52
30-39 gadi	124
40-49 gadi	119
50-59 gadi	87
60 un vairāk gadi	18
Kopā:	400
Personāla iedalījums pēc dzimuma	Skaitis
Vīrieši	65
Sievietes	335

Personāla iedalījums pēc amata grupām	Skaitis
Augstākā līmeņa vadītāji	3
Vidējā līmeņa vadītāji	40
Zemākā līmeņa vadītāji	13
Politikas ieviesēji	294
Atbalsta funkciju veicēji	50

Izglītības līmenis	Skaitis
Nodarbinātie ar vidējo izglītību:	11
Nodarbinātie ar augstāko izglītību:	389
t.sk. pirmā līmeņa profesionālā augstākā izglītība:	5
t.sk. akadēmiskā vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība:	383
no tiem - bakalaurs (akadēmiskais grāds)	44
no tiem - bakalaurs (profesionālais grāds)	235
no tiem - maģistrs (akadēmiskais grāds)	27
no tiem - maģistrs (profesionālais grāds)	77
t.sk. doktors (zinātniskais grāds)	2

Personāla kustības raksturojums

2017.gadā Dienesta personāla rotācijas koeficients bija 0,23, jeb 23% no kopējā nodarbināto skaita. Salīdzinot ar 2016.gadu, tas palielinājies par 3%. Dienesta personāla rotācijas koeficients rāda, par cik procentiem gada laikā ir nomainījies Dienesta personāls.

Salīdzinot ar 2016.gadu, personāla atjaunošanās koeficients 2017.gadā ir palielinājās par 0,02 jeb 2% un veidoja 13% no nodarbināto skaita. 2017.gadā personāla aiziešanas koeficients bija 0,10 (10%), kas ir par 0,01 jeb 1% augstāks kā 2016.gadā.

Personāla rotācijas koeficients pēdējo piecu gadu laikā svārstās 20% – 30% robežās. 2017.gada personāla kustības rādītāji bija līdzīgi 2014.gada un 2015.gada līmenim. Salīdzinājumā ar 2016.gadu, pārskata gadā personāla rotācija ir palielinājusies par 3%, taču personāla atjaunošanās koeficients pārsniedz personāla aiziešanas koeficientu, kas liecina par Dienesta izaugsmi un attīstību, palielinot nodarbināto skaitu un spēju noturēt nodarbinātos. 2017.gadā personāla atjaunošanās notika straujāk par personāla aiziešanu.

2017.gadā tika izsludināts 71 amata konkurss. 37 konkursi noslēgušies ar jaunu nodarbināto pieņemšanu darbā/iecelšanu amatā, 32 no izsludinātajiem konkursiem noslēgušies bez rezultāta, 2 izsludinātie konkursi atsaukti.

Personāla mainība	
Vidējais 2017.gadā faktiskais nodarbināto skaits	400
Personāla atjaunošanās koeficients	0,13
Personāla aiziešanas koeficients	0,10
Personāla rotācijas koeficients	0,23
*Personāla atjaunošanās koeficients = pieņemto personu skaits/ nodarbināto vidējais skaits nodarbināto vidējais skaits	
** Personāla aiziešanas koeficients = atbrīvoto personu skaits/ nodarbināto vidējais skaits nodarbināto vidējais skaits	
*** Personāla rotācijas koeficients = pieņemto skaits + atbrīvoto skaits/ nodarbināto vidējais skaits	

Lielākā nodarbināto mainība 2017.gadā notikusi Rīgas reģionā esošajās Dienesta struktūrvienībās un Centrālajā aparātā – gada laikā pieņemti 46 nodarbinātie un atbrīvoti 30 nodarbinātie, kas skaidrojams ar lielākām darba un karjeras iespējām galvaspilsētā un tās apkārtnē. Būtisks iemesls tam, ka Rīgas reģionā palielinājies pieņemto darbinieku skaits, ir tas, ka, slodzes izlīdzināšanas nolūkos, liela daļa brīvo vakanču tiek pārceltas no reģioniem uz Rīgu. Viszemākā nodarbināto kustība bijusi Kurzemes reģionā – gada laikā pieņemti trīs nodarbinātie un Vidzemes reģionā – gada laikā atbrīvoti trīs nodarbinātie. Dienesta Balvu teritoriālajā struktūrvienībā pēdējās personāla izmaiņas notikušas 2007.gadā.

Iedalījums pēc amata grupām	Atbrīvotie	Pieņemtie
Augstākā līmeņa vadītāji	0	0
Vidējā līmeņa vadītāji	2	1
Politikas ieviesēji	23	32
Atbalsta funkciju veicēji	16	19
Kopā 2017.gadā:	41	52

Iedalījums pēc atbrīvošanas pamatojuma	
Pēc paša vēlēšanās	16
Savstarpēja vienošanās	15
Sakarā ar termiņa izbeigšanos	3
Darbinieka uzteikums	4
Veselības stāvokļa dēļ nespēj veikt amata pienākumus	2
Sakarā ar amata likvidāciju	0
Sakarā ar pensijas vecuma iestāšanos	0
Sakarā ar ierēdņa nāvi	0
Sakarā ar pārcelšanu citā iestādē	1

Personāla karjeras izaugsme

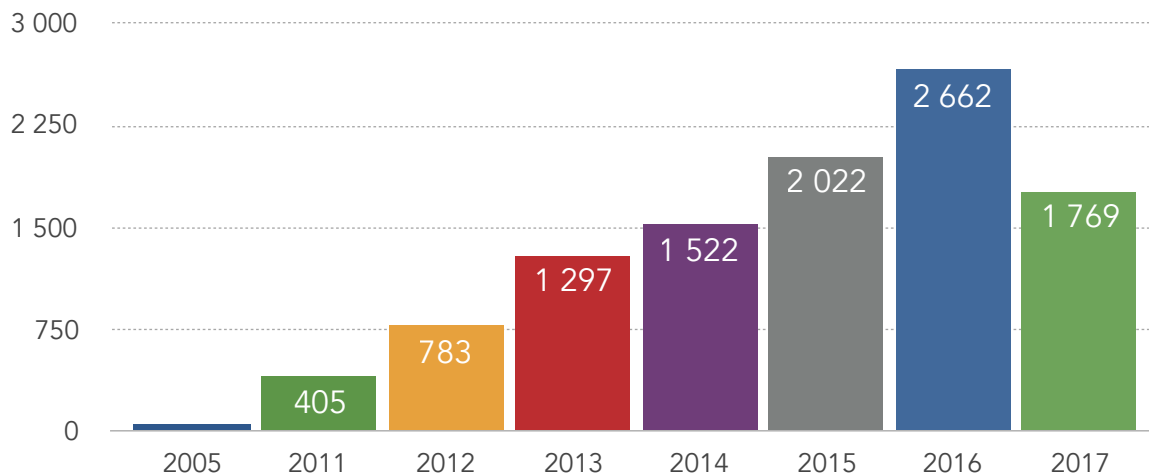
Kopumā 2017.gadā Dienestā amatos pārcelti 38 nodarbinātie. 45% pārcelto nodarbināto karjeras izaugsme bijusi vertikāla (augstāks amats tajā pašā vai citā struktūrvienībā), tādējādi veicinot nodarbināto karjeras attīstību atbilstoši viņu zināšanām un prasmēm. 37% karjeras izaugsme bijusi horizontāla (pārceļšana līdzvērtīgā amatā tajā pašā vai citā struktūrvienībā), 18% karjeras izaugsme bijusi lejupvērsta (pārceļšana zemākā amatā, ņemot vērā amatu klasifikāciju).

Personāla novērtēšana

2017.gadā Valsts informācijas sistēmā „Novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma” Dienesta nodarbināto darba izpildes novērtēšana veikta 388 reizes. Salīdzinot ar 2016.gadu, 2017.gadā par 4,5% samazinājies novērtējumu “Teicami” skaits, par 29% samazinājies novērtējumu skaits pozīcijā “Ļoti labi”, par 31,5% palielinājies novērtējumu skaits pozīcijā “Labi”, savukārt par 2% pieaudzis novērtējumu skaits pozīcijā “Jāpilnveido”. 2017.gadā, tāpat kā 2016.gadā, nav bijuši novērtējumi “Neapmierinoši”. 2017.gadā tika veikta nodarbināto darba izpildes vērtējumu kalibrēšana, kuras laikā tika pārskatīti tie vērtējumi, kas bija zemāki/augstāki par vērtējumu “Labi”. Darba izpildes vērtējumu kalibrēšana ietvēra arī atbalsta sniegšanu tiešajiem vadītājiem. Nodarbināto darba izpildes novērtējumu kalibrēšana veicināja darba izpildes novērtējumu rezultātu apstrīdēšanas skaita pieaugumu – 2017.gadā darba izpildes novērtējumu apstrīdējuši 5 nodarbinātie (2016.gadā 1 nodarbinātais).

Dienesta personāla mācības

2017.gadā noticis 151 mācību pasākums, no tiem 87 Dienesta organizētie pasākumi, 12 projektu ietvaros (gan IeVP projekts Nr.9.1.2.0/I/001, gan Dienesta projekts LV08/1) un 52 ārpalpojuma mācību pasākumi. Mācību pasākumos kopumā piedalījušies 1769 dalībnieki, jeb 366 dienesta darbinieki. Mācību pasākumi tika organizēti kā semināri, konferences, kā arī atbalsta pasākumi – kolēģu konsultācijas. 2017.gadā notikušas 16 kolēģu konsultācijas, trijās dienesta funkcijās – uzraudzības funkcijā, piespiedu un sabiedriskā darba funkcijā un probācijas programmu funkcijā.

Mācību dalībnieku skaita dinamika 2011. – 2017.

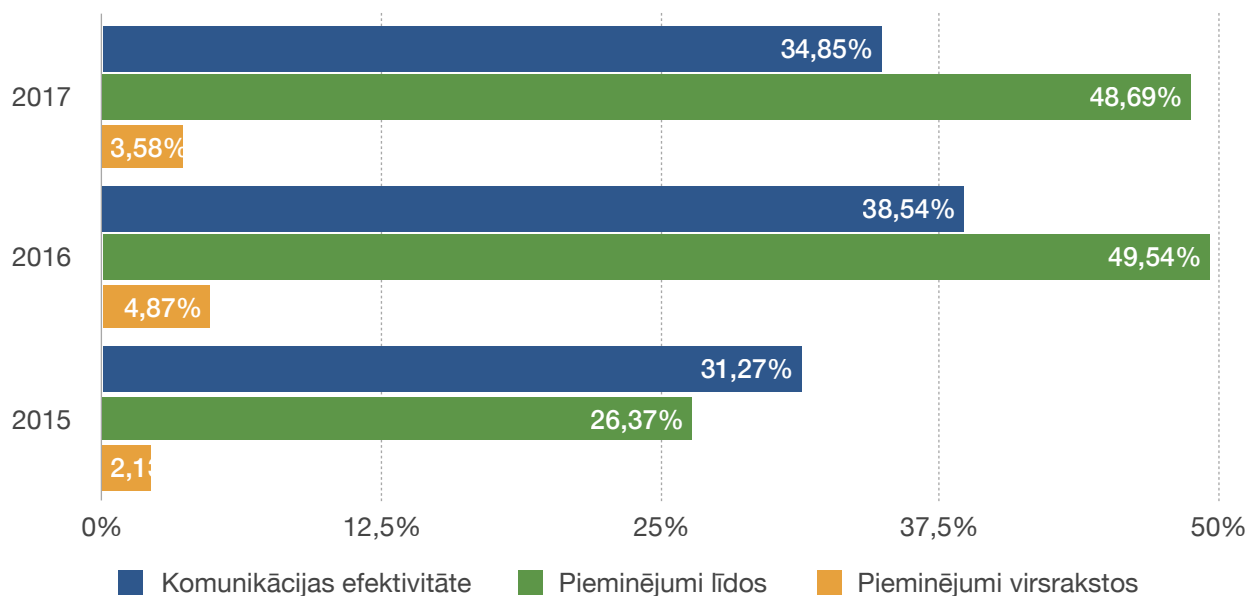
2017.gadā e-mācības pabeiguši 58 darbinieki un izsniegtas 69 apliecības par e-mācību kursu pabeigšanu. 2017.gadā e-mācības pilnībā tika organizētas Moodle vidē.

Dienesta komunikācija ar sabiedrību

2017. gadā Dienests organizēja divas preses konferences: vienu par elektroniskās uzraudzības sistēmas ieviešanu Latvijā 2017.gada 24.maijā, otru - par starpinstitūciju sadarbību atkārtotu dzimumnoziegumu un vardarbīgu noziegumu mazināšanā 2017.gada 23.novembrī. 2017.gadā Dienests piedalījās ziņu materiālu/sižetu veidošanā, kas saistīti ar probācijas jomu un sabiedrības drošību plašākā izpratnē.

Uzskaitītās efektīvās ziņas līdzīgi kā iepriekšējā gadā plašsaziņas līdzekļos publicētas, translētas vai citādi izplatītas vairāk kā 500 reizes.

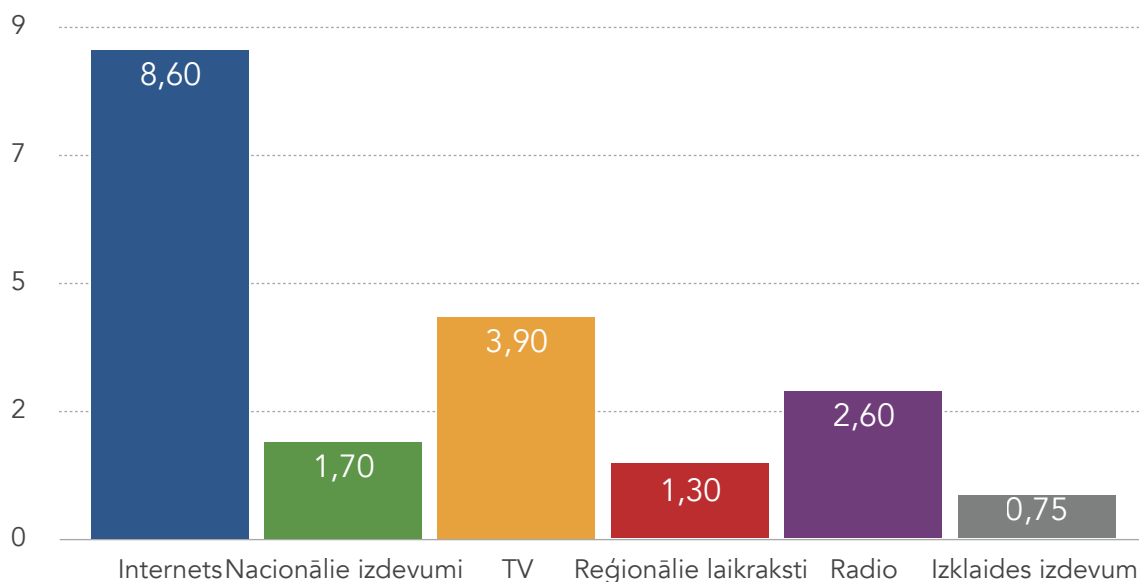
2017.gadā uzskaitītie efektīvie ziņu materiāli/sižeti kopumā sasniedza 17 miljonus plašu auditoriju, kas liecina, ka gada laikā katrs Latvijas iedzīvotājs par probācijas darbu dzirdējis/uzzinājis vairākkārtīgi. 2017.gadā saglabājās augsta Dienesta komunikācijas efektivitāte. Komunikācijas efektivitāte ilustrē Dienesta pamanāmību medijos. 2017.gadā komunikācijas efektivitāte bija 34,85% (2016. - 38,54%, 2015.gadā - 31,27%). Iedziļinoties kvalitatīvajā komunikācijas efektivitātes datu attiecībā, var secināt, ka 2017.gadā Dienests virsrakstos minēts 3,58% (2016. - 4,87%, 2015. - 2,13%) gadījumu, savukārt lidos un rakstu sākumā Dienests pieminēts 48,69% (2016. - 49,54%, 2015. - 26,37%).

Komunikācijas efektivitāte

2017.gadā Dienestā komunikācijas jomā netika īstenotas reklāmas kampaņas vai kādas citas īpaši veidotas plašas sabiedrisko attiecību kampaņas. Salīdzinot ar 2016.gadu, kad Dienests īstenoja plašu informatīvo kampaņu par elektroniskās uzraudzības ieviešanu un līdzgaitniecības pilotprojektu, var secināt, ka Dienesta publicitāte un atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos 2017.gadā saglabājies ievērojami augsts – vairākos rādītājos līdzvērtīgs 2016.gada rezultātiem. No visām uzskaitītajām ziņām vairāk kā 99% ir bijušas neitrālas ziņas, savukārt negatīvās tonalitātes ziņas mazāk kā 1%. Negatīvo ziņu īpatsvaru veidoja raksti un ziņu materiāli par elektroniskās uzraudzības nosacījumus pārkāpušajiem probācijas klientiem. Būtisks neitrālo ziņu īpatsvars liecina par Dienesta sniegtās

informācijas efektivitāti un runas personu profesionalitāti viedokļa paušanā, kā arī žurnālistu profesionālo izpratni par Dienesta funkcijām un ikdienas darbu. 2017.gadā pieminētākā tēma Dienesta komunikācijā bija uzraudzības funkcija. Pieminētākais Dienesta pārstāvis 2017. gadā bija M.Papsujevičs.

Publicitātē dažādos mediju segmentos (auditorija miljonos)

No 17 miljoniem plašās sasniegtās auditorijas 2017. gadā 8,6 miljoni tika sasniegti ar tiešsaistes mediju starpniecību, 1,7 miljoni ar nacionālajiem izdevumiem, 3,9 miljoni ar televīziju, 2,6 miljoni ar radio un 1,3 miljoni ar reģionālo mediju starpniecību. Neskatoties uz to, ka ar interneta starpniecību ar vien pieejamāki kļūst Latvijā vadošie mediji, lielu lomu informācijas nodošanā saglabā reģionālie mediji. Reģionālie mediji joprojām veiksmīgi sasniedz savu mērķauditoriju, kuras lojalitāti tie veicinājuši vairākus gadus.

Publikāciju apkopojums par laika periodu no 2017. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 31.decembrim tika veikts ar mediju monitoringa rīku "STATION".

2017. gadā ārējā komunikācijā tika izmantota arī Dienesta mājas lapa www.probacija.lv un oficiālais sociālo tīklu Twitter konts @probacija. Dienesta mājas lapā galvenokārt tika publicētas ziņas par aktualitātēm ikdienas darbā, kā arī regulāri tika atjaunota informācija par projektiem, personālu u.c. Ar Twitter kontu tika ziņots par aktualitātēm ikdienas darbā gan Latvijā, gan starptautiski. Atbilstoši tematikai informatīvas ziņas tika publicētas arī Facebook kontos: "Elektroniskā uzraudzība" un "Esi līdzgaitnieks jauniešiem".

Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Papildus klasiskajai komunikācijai, 25. un 26. reizi Dienests rīkoja akciju "Cilvēks cilvēkam" Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem, kuras ietvaros Dienesta darbinieki un brīvprātīgie rīkoja komandas veidošanas aktivitātes un meistarklases ar akcijas īpašajiem viesiem. 2017.gadā īpašo viesu statusā akcijās piedalījās sportists Māris Verpakovskis un Ghetto Games vadītājs Raimonds Elbakjans. Akcijā jauniešiem bija iespēja uzzināt vairāk par sportu, disciplīnu, neatlaidību ceļā uz mērķu sasniegšanu ar paša spēkiem.

Dienests piedalījās sarunu festivālā LAMPA ar diskusiju "Kriminālsodu izpilde Latvijā – taisnīgumam vai atriebībai", kas tika rīkota ar Norway Grants finansiālu atbalstu. No Dienesta diskusijā piedalījās M.Papsujevičs. Līdzās M.Papsujevičam diskusijā piedalījās leVP projektu vadītājs M.Luste, mūziķis Ansis, Raimonds Elbakjans, Raimonds Jirgenšons (Dr.Klauns) un Kaņepes Kultūras centra pārstāvis Alberto Di Gennaro. Diskusija tika translēta un LMT Straume un ir pieejama LMT Straume arhīvā. Dalība festivālā LAMPA vērtējama ļoti pozitīvi, jo ir identificēta jauna nozīmīga platforma sarunai ar plašāku sabiedrību par Dienestam aktuālām tēmām.

Popularizējot savu tēlu, darbības jomu un vērtības, kas veido Dienestu, 2017.gadā Dienests piedalījās arī karjeras izglītības programmā "Ēnu diena", akcijā "Lielā talka", akcijā "Uz savu skolu" un akcijā "Atvērto durvju diena".

2018.gadā plānotie pasākumi

Izvirzītie uzdevumi

- Turpināt pilnveidot Valsts probācijas dienesta funkciju, darbības organizācijas un nodarbināto sociālo garantiju tiesisko regulējumu.
- Paaugstināt Valsts probācijas dienesta administratīvo kapacitāti:
 - 1) nodrošināt slodzes izlīdzināšanu, risināt speciālistu pieejamības un aizvietošanas jautājumu, īstenot strukturālas izmaiņas, kas pilnā apmērā stājas spēkā 2019.gadā;
 - 2) 100% apmērā ieviest elektronisku saraksti ar valsts un pašvaldību iestādēm un paaugstināt e-saziņu ar fiziskām personām;
 - 3) nodrošināt turpmākos PLUS pilnveidojumu attīstības darbus e-krimināllietas projekta ietvaros.
- Turpināt pilnveidojumu ieviešanu un nostiprināšanu recidīva riska un kriminogēno vajadzību novērtēšanas instrumentu izmantošanā - izvērtēšanas ziņojumu sagatavošanā, uzraudzībā ieviest piecu uzraudzības un atbalsta līmeņu pieeju, kā arī ieviest pilnveidojumus dzimumnoziedznieku risku un vajadzību novērtēšanā.
- Intensificēt sabiedrības iesaisti izlīguma funkcijas īstenošanā, panākot 2018.gadā ne mazāk par 10% izlīguma procesu īpatsvaru, kuru vadīšanā iesaistīts brīvprātīgais.

Plānotie pētījumi un sadarbības projekti

Pētījumi

2018. gadā ir plānots īstenot divus pētījumus par bijušo un esošo probācijas klientu recidīvu. Pirmajā pētījumā tiks analizēts to bijušo un esošo probācijas klientu noziedzīgu nodarījumu recidīvs, kas kļūva par probācijas klientiem, jo bija apsūdzētas vai notiesātas par noziedzīgiem nodarījumiem pret ticamību un dzimumneaizskaramību. Otrajā pētījumā recidīvā noziedzība tiks analizēta probācijas funkciju griezumā, aptverot dažādus noziedzīgu nodarījumus izdarījušās personas.

Līdztekus recidīva pētniecībai 2018.gadā plānots izstrādāt metodoloģiju pētījumam "Probācijas klientu viedoklis par probācijas funkciju īstenošanu Valsts probācijas dienestā", kas tiks īstenots 2019. gadā.

Projekti

Kā projektu partneris 2017.gadā Dienests kopā ar Ieslodzījuma vietu pārvaldi un Nodarbinātības valsts aģentūru turpinās īstenot Eiropas Sociālā fonda atbalstītos projektus "Resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana" un "Bijušo ieslodzīto integrācija sabiedrībā un darba tirgū", kuru mērķi ir paaugstināt resocializācijas sistēmas efektivitāti un veicināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū. Projektu ietvaros ir paredzēts īstenot vairākus pasākumus, kas palīdzētu bijušajiem ieslodzītajiem vieglāk integrēties sabiedrībā pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma un samazinātu iespēju veikt prettiesiskās darbības atkārtoti, kā arī palīdzētu viņiem efektīvāk integrēties darba tirgū. Plānotos pasākumus īsteno Ieslodzījuma vietu pārvaldes un Dienesta darbinieki, bet atsevišķos pasākumos plānots iesaistīt brīvprātīgos, kā arī pašvaldību un nevalstisko organizāciju darbiniekus, kuri strādā ar ieslodzītajiem vai bijušajiem ieslodzītajiem. Projekta pasākumos plānots iesaistīt ieslodzītos un bijušos ieslodzītos, kā arī bijušo ieslodzīto ģimenes locekļus.

2018. gadā Dienests uzsāks īstenot Eiropas Reģionālās attīstības fonda Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1.1. pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu

izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” projektu Nr. 2.2.1.1/17/I/011 “Probācijas klientu uzskaites sistēmas pilnveidošana”. Projekta mērķis ir nodrošināt Probācijas klientu uzskaites sistēmas (PLUS) darbību E-lietas programmas kontekstā attiecībā uz Dienesta iesaisti kriminālprocesa virzībā un soda izpildē, samazinot dokumentu plūsmas laiku un uzlabojot Dienesta darba efektivitāti ar elektronisko risinājumu palīdzību. Projekta realizēšanas mērķi ir PLUS pilnveide E-lietas programmas kontekstā, risinot dokumentu plūsmas elektronizācijas problēmas ar starp procesā iesaistītajām iestādēm un nodrošinot elektroniskos pakalpojumus probācijas klientiem. 2018.gadā projekta ietvaros plānots īstenot tādas aktivitātes kā: PLUS pilnveidojumu izstrādes tehniskās specifikācijas sagatavošana un izstrādes iepirkuma organizēšana, kā arī PLUS programmatūras pilnveidojumu izstrāde un integrācija ar E lietas platformu. Projekta sadarbības partneri: Tiesu administrācija, Iespējamu vietu pārvalde, Prokuratūra, Izglītības un zinātnes ministrija, Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisija, Rīgas pilsētas pašvaldība. Projekts tiks īstenots 36 mēnešu laikā un projekta noslēgums plānots 2021.gada janvārī.

Valsts probācijas
dienests